

О Б Щ И Н А И С П Е Р И Х

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА НАБЛЮДЕНИЕ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ИСПЕРИХ ЗА 2020 Г.

(изготвен на основание Закона за регионално развитие и във връзка с чл.91, ал.4 от ППЗРР)

Общинският план за развитие на Община Исперих за периода 2014-2020 г. е документ за стратегическо планиране на местното развитие на територията на Общината, приет с Решение № 396 на Общински съвет - Исперих, Протокол 44 от 21.07.2014 г. Той е в съответствие с действащите към момента на изготвянето му нормативни изисквания в областта на регионалното развитие, както и с определените национални и регионални цели и приоритети на развитието в България в периода 2014-2020 г. В допълнение на това, планът е съобразен със специфичните условия, ред и изисквания за прилагане на нормативните документи, свързани с местното самоуправление, териториалното устройство, опазването на околната среда, кадастъра и имотния регистър.

I.Общи условия за изпълнение на Общинския план за развитие 2014-2020 г. и настъпили промени в социално-икономическата ситуация в община Исперих

Община Исперих има добро географско местоположение и природен потенциал за развитие. Значителен е ресурсът на общината за развитие на земеделие и горско стопанство, в които сектори има и натрупан опит. Агрфирмите на територията на общината прилагат модерно земеделие и животновъдство. Потенциал за развитие има в трайни насаждения, подобряване на сортовия състав на овощните видове, въвеждане на нови производства, както и развитие на биологичното земеделие. Перспективите за развитие на този отрасъл са свързани с навлизане на нови инвестиции, технологично обновление и значително подобряване на качеството на продукцията, професионален маркетинг на произведената продукция. Природните дадености и запазеното културно-историческо наследство са възможност за привличане на инвестиции в един особено важен за региона отрасъл на икономиката – туризма.

Трудовият пазар и съответстващата му икономическа конюнктура през 2020 г. в района на Дирекция „Бюро по труда“/ДБТ/ - Исперих се характеризира с наченки на променени досегашни приоритети, определящи картината на трудовия пазар за периода като относително спокойна и без напрежение, което се наблюдава от известно време. В края на периода се наблюдава нормализиране на трудовия пазар при запазване и наемане на работна сила, развиваща се в ситуация на действаща пандемия в страната на КОВИД 19, определено като катализиращ елемент на икономическа криза.

В броя на СРМ обявени през 2020 г. се наблюдава спад спрямо тези обявени през предходния период на 2019г., но в по-малък обем, и то в понижаващи се стойности. Остава непроменена картината на запазени влошени характеристики на регистрираната работна сила на първичния пазар в различните сфери на селскостопанското производство, търговията и промишлеността.

През периода се наблюдава запазваща се картина на спад в тенденцията на икономическа миграция на живеещите в близките населени места към общинския център - град Исперих, но се забелязва и запазена тенденция на насочване към големите промишлени зони - София, Пловдив, Варна, Бургас и др. Това се обяснява със сезонната заетост в строителния бранш и туризма, характерни за летно-есенния период, което увеличава заетостта в този бранш, на местно и национално ниво. Съобразно природно климатичните условия тази заетост ще продължи с различна интензивност до края на есенния период, и при добри условия.

През отчетния период трудово-пазарната конюнктура продължава да се определя съобразно сезонния характер на производството и пазарните характеристики, които определят наемането на работна сила, в т.ч. и от регистрираните в ДБТ Исперих. През периода се наблюдават дейности, свързани с традиционното обявяване на СРМ от работодатели със сезонен характер на производство, но в по-малък обем. Продължава да се наблюдава, въпреки това, устойчивост на основните количествени показатели, характерни за региона, които не са повлияни сериозно от икономическата конюнктура.

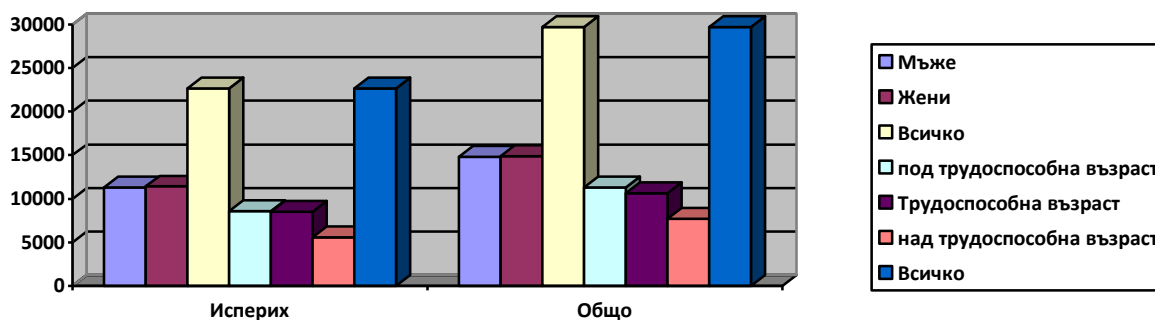
Запазва се проявяващото се съотношение на трудовия пазар с превес на предлагането над търсенето на работна сила, съобразно съществуващата ситуация.

ДБТ - Исперих е локализирано в област с висок процент на безработица, с определено сезонен тип икономика и обслужва безработицата в две общини – Исперих и Самуил с 38 населени места – 1 град и 37 села.

Населението в района на ДБТ е 29 697 души, като за община Исперих е 22 692 души.

Разпределението по полов признак и трудова активност са както следва:

Таблица 1

По данни на ТСБ гр.Разград на база последно преброяване на населението в страната от 2011г..

По признак пол разпределението на населението в района на ДБТ е 50,1 % жени и 49,9% мъже.

Образователната структура на населението е следната:

- с висше и полувисше образование 2076 - 7,7%;
- със средно 7982 - 29,5%;
- с основно 10535 - 38,9%;

- с начално 4600 - 17 %
- с по ниско от начално 1909 - 7 %

Общо: **27102 - 100.00%**

Демографските процеси се характеризират с намаляване на раждаемостта и стареене на населението, и засилена миграция към големите градове и чужбина, в още по-голяма степен след приемането ни в Европейския съюз. Икономически активното население за ДБТ е 11 521 , в т.ч за Община Исперих е - 9113 души. Това представлява 39% от цялото население в района и 100% от това в трудоспособна възраст.

РАВНИЩЕТО НА БЕЗРАБОТИЦА към 31.12.2020г. на територията, обслужвана от ДБТ, е **14,1 %**. Сравнено с края на аналогичния отчетен период за 2019г., когато равнището на безработица е **15,7%** то бележи намаление с **1,6** пункта, което е ясен показател за тенденция към отслабване натиска върху равнището на безработица и намаляване броя на регистрираните безработни лица. Запазва се високото равнище на безработица в района, което продължава да е значително над средното за страната, което е **6,71%**.

РАВНИЩЕ НА БЕЗРАБОТИЦА КЪМ 31.12.2020Г. В ТЕРИТОРИАЛЕН РАЗРЕЗ:

Община	31.12.2020 г.	31.12.2019 г.	Изменение /+ или -/
Исперих	11	13,1	- 2,1
За района	14,1	15,7	- 1,6
За страната	6,71	5,93	+ 0,78

Забележка: Източник на данни се базира на последното преброяване от 2011г. и информационен бюлетин на ЦУ на АЗ.

Регистрирана безработица към 31.12.2020 г. в ТЕРИТОРИАЛЕН РАЗРЕЗ :

Община	31.12.2020 г.	31.12.2019 г.	Изменение /+ или -/
Исперих	1001	1192	- 191
За района	1619	1804	- 185
За страната	220 292	194 715	+ 25 577

Забележка: Източник на данни се базира на последното преброяване от 2011г. и информационен бюлетин на ЦУ на АЗ.

Структура на безработицата по пол, възраст и образование

СТРУКТУРА ПО ПОЛ

Структура на регистрираните безработни към 31.12.2020г.

През отчетния период се запазва тенденцията на преобладаваща женска безработица, която се наблюдава от 1991г. Към 31.12.2020г. броят на жените възлиза на 817-50,5% от всички регистрирани. В община Исперих безработните жени са 488/48,8%/. Безработните жени преобладават в групата без квалификация – 65,9 спрямо общия брой на регистрираните жени, тези с основно и по – ниско образование са 58,8% от групата.

Рисковите групи (лица с намалена трудоспособност, майки с деца до 3 годишна възраст, самотни родители, лица от социални заведения и освободени от МЛС) са 155 – 9,6 % от всичко регистрирани, сред тях 83 – 53,5 % са жени /спрямо общия брой лица от рисковите групи/.

ЖЕНСКА БЕЗРАБОТИЦА КЪМ 31.12.2020 г. в ТЕРИТОРИАЛЕН РАЗРЕЗ

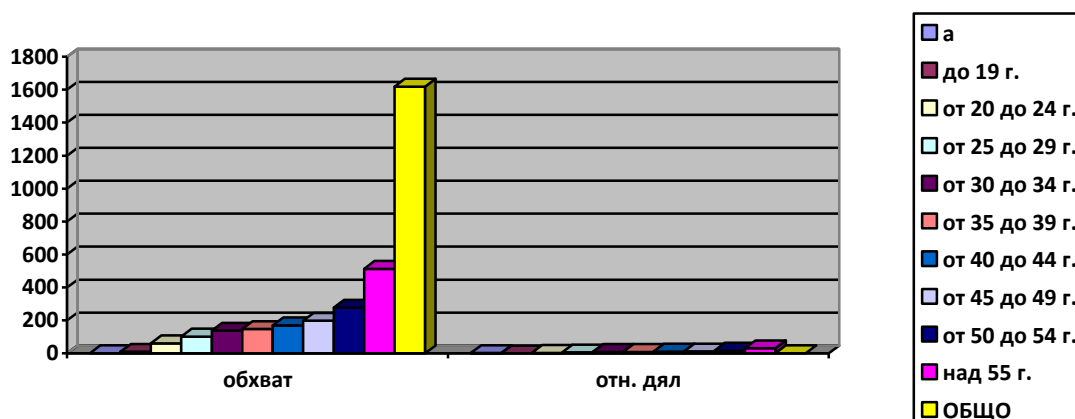
Община	31.12.2020г.	31.12.2019г.	Изменение/+или-/
Исперих	488	662	- 174
За района	817	1013	- 196
За страната	123 519	109 294	+ 14 225

Забележка: Източник на данни се базира на последното преброяване от 2011г. и информационен бюлетин на ЦУ на АЗ.

ВЪЗРАСТОВА СТРУКТУРА

СТРУКТУРА НА РЕГИСТРИРАНИТЕ ЛИЦА ПО ВЪЗРАСТОВ ПРИЗНАК

/брой лица и %/

Възрастовата структура на регистрираните безработни лица се отличава с най-високи абсолютни и относителни стойности при регистрираните безработни във възрастовата граница **над 55г.: 513 – 31,7%** към 31.12.2020г. и на другата група в неравностойно положение от **50 до 54 г.: 278 – 17,2%**.

Относителният дял на **младежите до 29 години е 10,7%** /174 лица /от всички регистрирани, при **10,6% - 192 лица** за същия период на 2019г. Младежката безработица, в рамките на региона на ДБТ, запазва своята специфика, която не се променя поради: липса на професионална квалификация, нисък образователен ценз и концентрация предимно в селата. Трудовата реализация на тази група за отчетния период е сравнително добра – **301 лица – 20%** от всичко постъпили на работа през периода са младежи до 29г., при **276 – 18, 8%** за същия период на 2019г., отбелязва се сравнително запазване на ръста, при наблюдавана за периода активност и повишаване на заетостта, което е показател за продължаващия процес на търсене на безработни лица от групата на трудовия пазар и сравнително добра устойчивост при реализацията на тази рискова група, която е с по-благоприятни позиции спрямо останалите рискови групи по показател: «брой безработни - започнали работа».

Задържането на високия относителен дял на регистрираните от възрастовите групи над 50 години в рамките на **791** – 48,9 % от общия брой регистрирани, води до трайна безработица и формиране на основен потенциал за включване в национални и други програми за заетост.

ПРОФЕСИОНАЛНА СТРУКТУРА

Характеризира се с висок и устойчив относителен дял на регистрираните лица от региона без специалност и професия – 1044 – 64,5 % от общата съвкупност на безработните лица.

ДИНАМИКА И СТРУКТУРА НА РЕГИСТРИРАНИТЕ ЛИЦА ПО ПРОФЕСИОНАЛЕН ПРИЗНАК

/брой лица и %/

показатели	31.12.20	%	31.12.19	%
<i>a</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
с раб. проф.	434	26,8	472	26,2
специалисти	141	8,7	142	7,9
без специалност	1044	64,5	1190	66
Общо	1619	100%	1804	100%

За община Исперих се запазват високите абсолютни стойности на регистрираните безработни без квалификация.

Динамиката в броя на регистрираните с работнически професии и без специалност продължава да се определя от сезонния характер на заетостта, която е водеща за района.

За периода продължава да е водещ първичният пазар. Продължава успешното прилагане на програмите по ОПРЧР в община Исперих и реализирането на проекти «Обучение и заетост на младите хора» и «Обучение и заетост» за работодатели от частния сектор. Успешно се изпълняват в състояние на променената от КОВИД-19 обстановка регионалните програми за двете общини, както и проект «Работа».

През периода се работи активно по проект «Родители в заетост» на ОП «РЧР» и по Проект «Работа». Активно се прилагат новите мерки за справяне с пандемията в лицето на «Заетост за теб», «Запази ме», ПМС 151 и РМС 429. Въпреки негативните тенденции, оказващи въздействие на икономическите процеси свързани с кризисните явления и съпътстващите ги признаци, се наблюдава процес на заетост, което дава възможни перспективи за моментно запазване на равнището на безработицата от всички отрасли, основно от търговията и услугите, процес който ще се запази с типичната тенденция на интензивност в следващото тримесечие на 2021г. с различни амплитудни стойности.

Към 31.12.2020г. се запазва наблюдаваната тенденция към увеличение броя на лицата от групата без квалификация в абсолютни стойности, което потвърждава устойчивото присъствие на тази група в рисковата част на пазара на труда сегментиращо-определяща и трудовата им реализация.

РЕГИСТРИРАНА БЕЗРАБОТИЦА БЕЗ КВАЛИФИКАЦИЯ И СПЕЦИАЛНОСТ КЪМ 31.12.2020г.

В ТЕРИТОРИАЛЕН РАЗРЕЗ:

/брой лица и абс.прираст/

община	31.12.2020г.	31.12.2019г.	Изменение /+ или -/
Исперих	631	777	+ 87
За района	1044	1190	- 132

Забележка : Източник на данни – информационна система на ДБТ- Исперих

Наблюдава се тенденция на намаляване на регистрираните в община Исперих, като това е резултат от доброто функциониране на местните икономики и продължаващ процес на регистрация на лица, работили извън територията на общината.

БЕЗРАБОТНИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ КЪМ 31.12.2020г. В ТЕРИТОРИАЛЕН РАЗРЕЗ

/брой лица и абс. прираст/

община	31.12.2020г.	31.12.2019г.	Изменение /+ или -/
Исперих	116	112	+ 4
ЗА РАЙОНА	141	142	- 1

Забележка: Източник на данни – информационна система на ДБТ-Исперих.

ВХОДЯЩИЯТ ПОТОК безработни лица през 2020 г. е общо **2131** (в т.ч. новорегистрирани **2103** и **28** с възстановена регистрация), при **2057** за същия период на 2019г. Налице е увеличение от 74 лица, като изразена величина с характерен повишаващ се темп .

НОВОРЕГИСТРИРАНИТЕ ЛИЦА СА 2103, без тези с възстановена регистрация, като имат следната **структура**:

- ◆ Най-голям брой лица са освободени и регистрирани в Бюрото по труда от **Сектор „Услуги” – 874 (41,6%)**, от отрасъл „Държавно управление” – **478 (22,7%)**, следван от отрасъл “Търговия и ремонт на автомобили”- **188 (8,9%)**.
- ◆ Следващ по обхват е **Сектор „Индустрия” – 331 (15,7%)**, отрасъл “Преработваща промишленост” – **242 (11,5%)**.
- ◆ Следват групите на лицата с прекратени трудови правоотношения по инициатива на работодателите от **Сектор „Аграрен” – 238**

Търсене на работна сила

Движение на работните места

Обявените през 2020 г. свободни работни места (СРМ) общо на първичния и вторичния трудов пазар са **681** при **674** за същия период на миналата година.

Спрямо аналогичния период на предходната година се наблюдава леко увеличение на общо обявените в ДБТ СРМ със **7 (1%)**. Въпреки продължаващия процес на задълбочаваща се рецесия, местният пазар е със запазени относителни стойности за периода. При наблюдаван спад се показва стабилност в обявените работни места основно на първичния пазар в сектора на селското стопанство. За разлика от предишните периоди през настоящия се намалява влиянието на действащите схеми по ОП «РЧР», въпреки това са от значение за местния пазар на труда. С най-голяма тежест по отношение на заетост за периода и за следващият период ще бъде първичния пазар и с различна амплитуда, като това не изключва и прилагането на схемите по ОП «РЧР 2014-2020» и други програми за заетост, заложи в НПДЗ 2020г..

Тази тенденция ще се запази и в бъдещите месеци. Продължава да се наблюдава стабилност на заетите, въпреки че една част от тях са освободени във връзка с временни затруднения, като се очаква да се върнат в близките месеци отново на работа. Това определя по-малкия брой на търсене на допълнителна работна ръка. През периода се забелязва повишаване на регистрираните, но това не оказва съществено влияние при подбора на квалифицирани работници. Запазеният висок процент от регистрираните с нисък образователен ценз и липса на професионални умения е пречка за включването им в подходящи форми за обучение и устройването им на пазара на труда.

Крупни работодатели от сезонния бранш за периода със завоювани традиции са земеделски фирми в лицето на: “Агротайм ” ЕООД, “Караджа ФАГ ”ООД, ЕТ “Салимет” с.Делчево, водещите земеделски кооперации: ЗПК “Хан Аспарух” гр.Исперих, Кооперация “Агротида”, и др., с доказан потенциал, фирми от строителния бранш в лицето на «БРУДА» ООД , «Пашев и син» ООД, фирми от производствения бранш като “Айваз Н” ООД и др.

Въпреки неблагоприятните икономически фактори тези фирми стоят стабилно на пазара и развиват дейност. През периода няма новорегистрирани крупни работодатели, които да развиват дейност на местния пазар на труда и да оказват влияние върху него.

Обявените свободни работни места само на първичния трудов пазар (без тези по програми и мерки за заетост) през анализирания период на 2020г. са **407**, при **527** за същия период на 2019г.

Спрямо аналогичния период на 2019г. се наблюдава намаление със **120** места на първичния пазар (22,8 %). Относителният им дял в общата съвкупност на обявените в БТ СРМ е **59,8%** при **78,2%** за периода на 2019 г.

Заявени СРМ през 2020г.

Показатели	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	IX	IX	IX	Общо
Заявени СРМ	33	29	91	76	67	83	73	30	70	48	54	20	681
На първичен пазар	33	22	29	64	41	60	13	23	40	27	37	18	407
По насърчителни мерки	0	0	9	0	0	4	1	0	5	21	0	0	40
Програми за заетост	0	7	53	12	26	19	59	7	25	7	17	2	234
В т.ч.ОП РЧР	0	1	4	1	0	0	26	7	0	3	2	2	46

Пр

еобладаващо търсене на труд на първичния пазар през 2020г.

Фирми, предприятия обявили над 5 СРМ	СРМ	Вид собственост	професии
ЕООД «Агротайм » гр.Исперих	75	частна	селскостопански

			работници
Община Самуил	12	общинска	Лични асистенти
«Пилко» ЕООД гр.Разград	61	частна	Разфасовач
« Хан Аспарух» АД	11	частна	Работник обслужващ промишленото производство.
Община Исперих	72	общинска	Лични асистенти

Най-търсените професии от работодателите през периода са:

- селскостопански работници, в т.ч механизатори;
- разфасовач.;
- лични асистенти;
- работник, обслужващ промишленото производство.

Обявените свободни работни места на вторичния трудов пазар (по програми и мерки за заетост) през анализирания период са **234**. За същия период на миналата година техният брой е **147**, налице е увеличение с **87** СРМ. Делът им възлиза на 34,4% от общия брой обявени СРМ, при 21,8% за същия период на предходната година, което показва тенденция за периода на повишаване делът на обявените места на вторичния пазар.

По форма на продължителността на трудовите договори, възникнали на основание заявените и усвоени СРМ, са за определен срок и имат срочен характер.

Активна политика по заетостта

1. Посреднически услуги по заетостта през 2020г.

1.1 Работа с работодател

Посредническите услуги на ДБТ – Исперих са насочени към **434** перспективни фирми /при 403 за периода на 2019г/.

Новокартотекирани са **28** работодатели през 2020г.

В резултат на дейността са осъществени контакти с работодателите, развиващи дейност на територията на ДБТ и усилията са насочени на обявените работни места да се подберат подходящи безработни лица.

Период	Контакти с работодатели		
	Във фирмите	в БТ, в т.ч. по телефона	Общо
ПУЗ I- IX 2020г.	330	174	504
ПУЗ I- IX 2019г.	270	153	523
Изменение:	+ 60	+ 21	- 19

1.2 Работа с ТРЛ

- Проведени трудови борси през отчетния период.

Към 31.12.2020г. е проведена 1 обща трудова борса на територията на ДБТ-Исперих.

- Резултати от международни договори за обмен износ на работна сила.

През отчетния период няма започнали работа лица по международни договори за обмен на работна сила.

- **Проведени консултации и резултати от посредничество в европейската мрежа за заетост EURES .**

Към 31.12.2020г. има **134** консултирани лица по подадени заявки в европейската мрежа за заетост.

2. Професионално ориентиране и обучение на възрастни

2.1. Професионално ориентиране

През 2020 г. **244** търсещи работа лица са получили индивидуално професионално информиране и консултиране. В групови форми за професионално ориентиране за периода са включени **487** лица, от тях **405** са получили услуга в Ателие за работа.

2.2. Обучение на възрастни

В обучение през отчетния период на 2020г. са включени **110** безработни лица, 106 са приключили обучение за 2020г., при 142 безработни лица приключили обучение за 2019г.

ОБЩИ КОНСТАТАЦИИ ОТ ПРИЛАГАНАТА АКТИВНА ПОЛИТИКА ПО ЗАЕТОСТТА

Икономическата криза продължава да оказва своето влияние върху икономическите процеси, както на национално, така и на регионално ниво, с променливи амплитуди.

Тази картина се характеризира с различни амплитудни разлики през четвърто тримесечие на 2020г. Запазва се тенденцията на променящи се икономически стойности, които обуславят от своя страна и степента на активната политика на пазара на труда. През отчетния период се наблюдава повишен интерес спрямо мерките и програмите за заетост, в т.ч. и новите за овладяване на епидемичната обстановка. Продължи да нараства интересът по отношение на програмите за заетост, заложен в НПДЗ 2020г., и по изпълнението на действащите схеми на ОП”РЧР”- „Обучение и заетост на младите хора компонент II и „Обучение и заетост” компонент II, както и по Проект „Родители в заетост”.

В условията на сравнително нисък икономически ръст на икономиката, новите схеми по ОП”РЧР” продължават да имат своето място като решение за заетост и мярка, целяща да снижи нивото на безработица и така да даде препитание на най-уязвимите лица в неравностойно положение, особено в малките населени места, където липсва препитание, въпреки това се наблюдава ръст на заетост на първичния пазар, което налага да се насочат усилията към работодателите, като се стимулират посредством финансови инструменти, за да се повиши БВП и заетостта.

Водеща по отношение на активната политика през отчетния период е стартиралата НП «Предоставяне на грижи в домашна среда», основно за общините с цел обгрижване на лица в неравностойно положение от безработни лица. Очертава се тенденция на предпочитание към схемите по ОП ”Развитие на човешките ресурси”, което ще продължи и през следващия период.

През периода по схема по ОП”РЧР”2014-2020 - „Обучение и заетост на младите хора”, активно се работи в община Исперих.

Като водещ проблем от постоянен характер може да се подчертае продължаващия спад на броя подходящи бенефициенти в групите, захранващи програмите и мерките.

Спадът се дължи на липсата на достатъчен брой безработни лица, отговарящи на условията за различните програми, както и намаляване на броя на лицата на месечно подпомагане, основен източник за повечето от тях.

Продължаващата епидемична обстановка породена от КОВИД 19 наложи нови стандарти на поведение и действие на бизнеса в тази непозната до сега среда. С цел преодоляване на последствията се приложиха мерки за справяне с кризата.

В тази връзка се прие и действа ПМС 55, с което се приложи мярката 60/40, която продължи своето действие през този период.

Целта на мярката е да запази заетостта на работещите във фирмите и тяхната конкурентноспособност при излизане от кризата. От тази мярка се възползваха 7 фирми, в лицето на „Хан Аспарух“ АД за 633 лица - основно във фаянсовото производство, „Ахинора стил“ ЕООД за 14 шивачки, „Ахинора“ АД за 16 шивачки, „Специални телове“ ООД за 3 заети, „Джин Ху“ ЕООД за 13 търговски работници, ЕТ „Юлия Кючюкова“ за 2 работници в автомивка и за едно лице в ЕТ „Фера“ – работник. С тези мерки се запази заетостта на заетите в тях, като с най-голяма тежест са фирмите от производството на фаянсови изделия и шивашките работници.

През периода активно действат още мярката по ПМС 151, както и по РМС 429.

По ПМС 151 през четвъртото тримесечие са кандидатствали и са одобрени 6 работодатели за запазване на 96 работни места. С най-голям брой са „Ахинора“ АД – 34 работни места, „Ахинора стил“ ЕООД за 27 работници, „Скай май формс“ ЕООД за 12 работни места.

Стартира също Проект „Заетост за теб“, с цел да се увеличи заетостта във фирмите запазващи позиции на пазара. Три от фирмите, възползвали се от ПМС 55 продължават и по ПМС 151.

В Проект „Заетост за теб“ през периода са подали заявки 18 работодатели за 43 СРМ.

С най - много заявени СРМ са: „Добруджа КИТ“ ООД с 15 СРМ, „Тракция“ АД за 5 СРМ и „Мерт макс“ ЕООД за 4 СРМ.

В края на периода стартира нова мярка за запазване заетостта в лицето на „Запази ме“.

Към 31.12.2020г. от нея са се възползвали 6 фирми за 29 заети лица. С най – голям брой са „Мега шанс груп“ ЕООД за 15 работника и „Арен груп“ ЕООД за 4 работни места.

Все още в ДБТ присъстват лица, преминали курсове за квалификация, но без трудова реализация. Продължава да стои потребността от страна на работодатели в епизодични случаи на търсене на професии със специфичен характер, например инженерни специалности от хранително-вкусовата или машиностроителната промишленост, и въпреки това не се забелязва интерес към мярката за обучение по заявка на работодателите по чл.63 от ЗНЗ, въпреки разширеният ѝ обхват на фирми от среден тип.

Стартирането на програми за заетост и обучение задължително трябва да се предхожда от предварително проучване на съществуващите и бъдещите потребности, наличните подходящи бенефициенти и прогнозата за ефективна реализация на местния, националния и европейския пазар, особено в момента на действаща криза и нейните специфични особености, проявяващи се на местния пазар.

Особено внимание през следващите периоди ще се отдаде на ОП „Развитие на човешките ресурси“, която действа и се развива през програмния период 2014-2020г., със стартиралите операции към нея, програма с доказан потенциал, отговарящ на очакванията на работодателите и то не само в процес на икономическа криза, а като цяло за Р България, но тя не трябва да бъде с ролята на панацея по отношение на трудовия пазар, а да бъде спомагателно средство за устойчива заетост при наемането на работна сила.

II. Постигнат напредък по изпълнението на целите и приоритетите от Общинския план за развитие 2014-2020

Стратегическата роля (мисия) на община Исперих за осъществяване на визията за бъдещето на общината - Инвестиции, Стабилност, Просперитет, Екологичност, Растеж, Идентичност и Хармоничност (ИСПЕРИХ), се свежда до:

1. Насърчаване и обединяване на усилията на местния бизнес, икономическите и управленските структури и гражданите за развитие на икономиката, създаване на благоприятни инвестиционни условия и повишаване възможностите за трудова заетост;

2. Изграждане и поддържане на съвременна, надеждна и адекватна на потребностите общинска инфраструктура;
3. Подобряване на здравния и социалния статус на населението и създаване на здравословна природна и екологична среда;
4. Осигуряване на условия за достъпно и качествено образование и здравеопазване; развитие на културна и спортна дейност, разширяване на възможностите за отдих и развлечения;
5. Утвърждаване на община Исперих като място за атрактивен туризъм и ефективен туристически бизнес;
6. Разширяване възможностите за гражданско участие в местното самоуправление и в обществения живот

Четири стратегии очертават бъдещите състояния, към които са насочени конкретните мерки, проекти и ресурси, дефинирани от Общинския план за развитие:

Стратегическа цел 1 - Икономически растеж, основан на допълващи се дейности и продукти, местно предприемачество, външни инвестиции и активна връзка между образование и бизнес.

Стратегическа цел 2 - Висока популярност на съхранено и изявено многообразие на природното и културно наследство

Стратегическа цел 3 - Подобрена жизнена среда в града и селата, обезпечени с качествени публични услуги и добро управление

Стратегическа цел 4 - Засилена роля на инициатор на междуобщинско сътрудничество и продукти

Шестте приоритетни области, заедно с тяхното съдържание, са необходимите условия за постигане на стратегическите цели и визията за община Исперих. Всяка приоритетна област съсредоточава нужните мерки, които трябва да бъдат предприети с предимство пред останалите възможни дейности в подкрепа на местното развитие. Приоритетните области дават отговор на въпроса какво трябва да се направи.

Приоритетна област 1. Фокуси на растеж

В рамките на приоритетната област се поставя акцент върху инфраструктурни подобрения и осигуряване на привлекателни складови и производствени терени.

Пълното усвояване потенциала на представения фокус включва подобряване на градската среда и градския дизайн. Те са необходими за повишаване привлекателността и притегателността на общинските градове и поддържането на благоприятни демографски параметри – задължителни изисквания за постигането на реален растеж.

Стратегически важните локация и инфраструктури са определящи фактори за развитие. Те са свързани, както с предпоставките за икономически растеж (високообразовани кадри и иновации), така и с привлекателността на община Исперих за образование, работа и живот.

1. Рехабилитация на уличната мрежа по населени места на общ. Исперих

- През 2020 г. е извършен текущ ремонт на стойност **293 762,28 лв.** с ДДС със средства от републиканския бюджет на следните улици по населените места на общ. Исперих:
 - с. Старо селище – ул. „Захари Стоянов” от ОК 70 до ОК 69 - **32 934,49 лв.** с ДДС
 - с. Подайва – ул. „Борис Савов” от ОК 24 до ОК 60, ул. „Дянко Стефанов” от ОК 108 до ОК 109, ул. „Гео Милев” от ОК 120 до ОК 170 и ул. „Осми март” от ОК 119 до ОК 120 – **104 355,72 лв.** с ДДС

- с. Китанчево – ул. „Шипка” от ОК 106 до ОК 108 и ул. „Гео Милев” от ОК 41 до ОК 118 – **39 693,55лв.** с ДДС
 - с. Лъвино – ул. „Драва” от ОК 44 до ОК 99 – **36 878,74лв.** с ДДС
 - с. Печеница – ул. „Добруджа” от ОК 11 до ОК 16 – **33 334,16лв.** с ДДС
 - с. Средоселци – ул. „Светлина” от ОК 8 до ОК 24 - **31 625,25лв.** с ДДС
 - с. Вазово – ул. „Ал. Стамболийски” от ОК 51 до ОК 134 – **14 940,37лв.** с ДДС
- През 2020 г. е извършен текущ ремонт на стойност **6 806,38 лв.** с ДДС със средства от ПМС на ул. „Лудогорие” и ул. „Янтра”, с. Делчево

2. Рехабилитация на уличната мрежа в гр. Исперих

- През 2020г. с целева субсидия от републиканския бюджет на стойност **391 572,96 лв.** с ДДС е извършен текущ ремонт на следните улици в гр. Исперих:
 - ул. „Стара планина“ от ОК 336 до ОК 586 и от ОК 357 до Ок 337 - **194 295,65лв.** с ДДС
 - ул. „Христо Ясенов” от ОК 346 до ОК 342 (участък от ул. „Д. Полянов“ до ул. „Ахинора”) – **83 240,36лв.** с ДДС
 - ул. „Братя Миладинови” (участък от ул. „Ахинора“ до ул. „Черни връх“) от ОК 319 до ОК 290 – **23 481,20лв.** с ДДС
 - ул. „Иван Кръстев“ от ОК 384 до ОК 438 (участък от ул. „Хр. Ботев“ до ул. „Хр. Смирненски“) – **19 312,73лв.** с ДДС
 - Тротоари ул. „Ал. Стамболийски” – **31 962,18лв.** с ДДС
 - Тротоари ул. „Вежен” – **39 280,84лв.** с ДДС
- През 2020г. със средства, предоставени на Община Исперих с ПМС на стойност **992 807,06 лв.** с ДДС е извършен текущ ремонт на следните улици в гр. Исперих:
 - ул. „Янтра” от ОК 23 до ОК 123 - **311 191,78лв.** с ДДС
 - ул. „Средна гора“ от ОК 445 до ОК 336 (участъкът от ул. „Н. Й. Вапцаров“ до ул. „В. Левски“) и от ОК 357 до Ок 359 - **259 385,38лв.** с ДДС
 - ул. „Ком“ от ОК 219 до ОК 516 – **45 290,78лв.** с ДДС
 - ул. „Бузлуджа“ от ОК 236 до ОК 226 (участък от ул. „Хан Аспарух“ до ул. „Арда“) – **152 970,17лв.** с ДДС
 - ул. „Христо Ботев” от ОК 541 до ОК 369 (участък от ул. „Лудогорие“ до ул. „Д. Полянов“) и от ОК 368 до ОК 367 (участък от ул. „Гео Милев“ до ул. „Ахинора“) – **105 344,64лв.** с ДДС
 - ул. „Родопи” от ОК 574 до ОК 591 (участък от ул. „Лудогорие“ до ул. „Хр. Ботев”) – **53 453,68лв.** с ДДС
 - Триъгълното кръстовището на ул. „ Арда” и ул. „Ахинора” ОК 286,ОК 288, ОК 291 – **30 389,62лв.** с ДДС

- ул. „Васил Левски“ (участък от ул. „Н.Й. Вапцаров“ до ул. „Хр. Ботев“) – **18 195,74лв.** с ДДС
- ул. „Огоста“ от ОК 23 до ОК26 – **16 585,27лв.** с ДДС
- Ремонтирани улици в гр. Исперих през 2020 г. по подмярка 7.2 на Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г. – „Хан Аспарух“, „Искър“, част от „Христо Ботев“ и тротоари по ул. „Хан Аспарух“ на стойност **1 173 325,83 лв.**
- “Изготвени технически проекти за основен ремонт на улици по населени места на Община Исперих, на стойност **34 178,30лв.** с ДДС – Капиталови разходи:
 1. Подобект - ул. "Чумерна" от ОТ 37 до ОТ 39 – приблизителна дължина 240m и ул. "Освобождение" в с. Бърдоква, от ОТ 35 до ОТ 38 – приблизителна дължина 133m;
 2. Подобект - ул. "Марица" в с. Делчево, от ОТ 18 до ОТ 20 – приблизителна дължина 230m;
 3. Подобект - ул. "Еделвайс" в с. Духовец, от ОТ 44 до ОТ 65 – приблизителна дължина 460m;
 4. Подобект - ул. "Беласица" в с. Китанчево, от ОТ 72 до ОТ 103 – приблизителна дължина 520m;
 5. Подобект - ул. "Васил Левски" в с. Лъвино, от ОТ 53 до ОТ 105 – приблизителна дължина 420m;
 6. Подобект - ул. "Васил Априлов" в с. Малко Йонково, от ОТ 143 до ОТ 169 – приблизителна дължина 390m;
 7. Подобект - ул. "Здравец" в с. Подайва, от ОТ 27 до ОТ 116 – приблизителна дължина 315m;
 8. Подобект - ул. "Родопи" в с. Средоселци, от ОТ 21 до ОТ 36 – приблизителна дължина 410m;
 9. Подобект - ул. "Захари Стоянов" в с. Старо селище, от ОТ 50 до ОТ 74 – приблизителна дължина 210m;
 10. Подобект - ул. "Янтра" в с. Годорово, от ОТ 40 до ОТ 78 – приблизителна дължина 400m;

3. Поддържане и модернизиране на общинския сграден фонд като училища, детски ясли и градини, общинска администрация и др.

- Изградена Рампа за хора с увреждания към сграда "Ритуална зала, Библиотека и Музей", в УПИ XII, кв. 135, по плана на гр. Исперих, на стойност **7 806,34 лв.** с ДДС – финансирана от Агенция за хората с увреждания към МТСП.
- Изградена Автоспирка в с. Лудогорци, на стойност → **4 000,00лв.** с ДДС – със средства от Капиталови разходи.
- Започна изпълнението на Проект „Разкриване на Център за подкрепа на лица с увреждания и техните семейства, включително с тежки множествени увреждания в гр. Исперих“ с безвъзмездно финансиране в размер на 999 994.57 лв., осигурено по Приоритетна ос „Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване“, процедура BG05M9OP001-2.061 „Подкрепа за лицата с увреждания - Компонент 2“ на ОП “Развитие на човешките ресурси 2014-2020 г.

Приоритетна област 2. Села и периферни територии

Предвидените мерки са формулирани съобразно идеята за съхраняване и

стабилизиране на селата от общината. Необходимо е паралелното подсилване на по-големите и значими от тях, докато се предприемат мерки за преустановяване тенденциите за обезлюдяване на малките. Това изисква два различни подхода към двата типа села в общината.

Общите мерки са свързани със стимулиране на партньорствата и търсене на алтернатива за финансиране и на проекти за развитието на селата, включително и за съвместно развитие на групи от тях.

Мярка 2.6 Благоустройство на публични пространства (площади, градини, зелени площи) и осигуряване на повече места за отдих.

Четири проекта на Община Исперих спечелиха финансиране от бюджета на Националната кампания „За чиста околна среда – 2020 ” с наименование „Обичам природата и аз участвам“. Тя се организира от Министерство на околната среда и водите и ПУДООС /Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда/. За реализиране на класираните проекти на общини и кметства се предоставят средства в размер до 10 000 лева, а на проекти с които кандидатстват училища и детски градини – средствата са в размер до 5000 лв. Проектите предвиждат почистване на определени участъци, тяхното озеленяване и създаване на зони за отдих, естетизиране и подобряване на жизнената среда в населеното място.

На територията на Община Исперих през 2020 г. са финансирани следните проекти:

1. „Създаване на зона за спорт, отдих и игри“ в с.Яким Груево, община Исперих на стойност 9960,00 лв., с бенефициент Кметство с.Яким Груево, общ.Исперих.
2. „Да почистим и облагородим парково пространство и да създадем зона за отдих и игри“ в с.Духовец, общ. Исперих на стойност 9957,20 лв. с бенефициент Кметство Духовец, общ.Исперих
3. „Обичам природата и аз участвам“- Детска градина „Кокиче“ с.Йонково, общ.Исперих на стойност 4988.00лв, с бенефициент ДГ “Кокиче“ с.Йонково, общ. Исперих
4. „Обичам природата и аз участвам“- ОУ „Отец Паисий“ с.Подайва, общ.Исперих на стойност 4965.00лв, с бенефициент ОУ „Отец Паисий“ с.Подайва, общ. Исперих

Приоритетна област 3. Равни възможности

Приобщаващият растеж е един от трите приоритета на стратегията „Европа 2020“. Неговата същност е осигуряването на равни възможности за различните социални групи и потребности, подкрепени от качествени и достъпни здравеопазване, социални услуги и подпомагане. Включването на различните групи в социалния и икономическия живот е допълнителен стимул за растеж на местните общности. Община Исперих се отличава със своята активно прилагана политика и значителен брой успешни проекти, ориентирани към социалната сфера. Възможните подобрения са свързани с разширяване на обхвата и капацитета на предоставяните услуги. Добре функциониращите мрежи между институциите и неправителствените структури са мощен инструмент за разнообразие и по-голяма достъпност на предоставяните услуги за населението и специфичните услуги в общността.

Мярка 3.1. Оптимизиране на системата за здравеопазване чрез инвестиции в здравната инфраструктура и гарантиране достъпа до здравно обслужване за всички социални групи и за всички населени места

Политиката на Община Исперих в сферата на здравеопазването е повлияна от Националната здравна стратегия и от приоритетите на Европейския съюз в тази област. Тя е насочена към подобряване и развитие на общественото здраве, към здравната промоция и профилактика.

Здравното обслужване на населението се осъществява от лечебни заведения за

болнична и извънболнична помощ.

I. Болнична помощ

„Многопрофилна болница за активно лечение - Исперих” ЕООД - с капацитет 110 легла. Обслужва населението от региона, както и голям брой населени места от съседни общини – Главиница, Дулово, Самуил и Завет. Разполага с квалифицирани лекари и предлага лечение по договор със Здравната каса.

Лечебната дейност се осъществява в следните отделения и клинично-диагностични структури, както следва:

Отделения с легла :

1. Отделение по вътрешни болести - в отделението се осъществява дейност и по следните медицински специалности:
 - Кардиология;
 - Гастроентерология;
 - Пневмология и фтизиатрия;
2. Отделение по нервни болести.
3. Отделение по педиатрия.
4. Отделение по хирургия.
5. Отделение по анестезиология и интензивно лечение.
6. Отделение по физикална и рехабилитационна медицина.

Отделения без легла :

1. Отделение по образна диагностика.
2. Отделение по обща и клинична патология.

Клинично – диагностични структури:

1. Клинична лаборатория
2. Микробиологична лаборатория

Отделения за продължително лечение или рехабилитация:

1. Отделение за продължително лечение по вътрешни болести и нервни болести.

II. Лечебни заведения за извънболнична помощ

1. Първична извънболнична медицинска помощ

- Амбулатория за първична медицинска помощ - индивидуална практика - 7
- Амбулатория за първична медицинска помощ – лекари по дентална медицина:
 - индивидуална практика - 11
 - групово практика по дентална помощ - 1

2. Специализирана извънболнична медицинска помощ

- Амбулатория за специализирана медицинска помощ - индивидуална практика – 14
- МЦ „Медика – 2009” ЕООД – 1

3. Медико – технически лаборатории

- „Самостоятелна медико - техническа лаборатория Корона” ЕООД

Спешна медицинска помощ

На територията на община Исперих функционира **Филиал за спешна медицинска помощ към ЦСМП - Разград** с непрекъснат 24-часов режим на работа, в който медицински специалисти с помощта на друг персонал оказват спешна медицинска помощ на заболели и пострадали в дома, на местопроизшествието и по време на транспортирането до евентуалната им хоспитализация.

Здравни кабинети

В детските градини и училищата на територията на Община Исперих са обособени и оборудвани **23 здравни кабинети**, в които работят 14 медицински специалисти /медицински сестри и фелдшери/.

Здравни медиатори

За здравните нужди на уязвимите малцинствени групи от населението в Община Исперих работят 2 здравни медиатори.

Основни задължения:

- Посредничат в процеса на осигуряване на достъп до здравни и социални услуги на представители на уязвими малцинствени групи.
- Оказване на помощ при комуникациите с институциите на представители на уязвими малцинствени групи.
- Осъществяване на дейности по здравно образование и профилактика на болестите.
- Участие в реализацията на национални здравни програми.

❖ В гр. Исперих функционира **Детска ясла „Малечко Палечко“** с четири дневни яслени групи, в които медицински специалисти, педагог и детегледачи осъществяват дейности по отглеждане, възпитание и обучение на деца до тригодишна възраст. В края на 2020 година децата посещаващи яслата са 80.

❖ В община Исперих функционира **Детска млечна кухня** към Детска ясла „Малечко Палечко“ с капацитет до 300 порции дневно. Кухнята приготвя и предоставя здравословна и разнообразна храна за обяд на неорганизиран контингент от деца на възраст от 10 месеца до 3 години, които се отглеждат в домашни условия. Храната отговаря по качествен състав и технологична обработка на възрастовите особености на детския организъм.

❖ Проекти в областта на интегрираните здравно - социални услуги:

Проект № BG05M9OP001-2.040-0028, процедура BG05M9OP001-2.040 „Патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания – Компонент 2” по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” 2014-2020 г., приоритетна ос 2 „Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване”. Проектът цели подобряване качеството на живот и възможностите за социално включване на хората с увреждания и възрастните хора, чрез осигуряване на мрежа от услуги в домашна среда и изграждане на подходящ капацитет за предоставянето им.

Общата стойност на проекта е **175 359,20 лв.**, от които 149 055,32 лева (85%) европейско финансиране и 26 303,88 лева (15%) национално съфинансиране.

Срок за изпълнение на проекта: 15 месеца от **01.06.2019 г.** до **01.09.2020 г.**

В рамките на проекта са назначени 20 социални асистенти и 5 медицински специалисти, които предоставят почасови мобилни здравно-социални услуги по домовете на лица с увреждания и възрастни хора над 65 години в невъзможност за самообслужване, по предварително разработен график - до 2 часа дневно, в зависимост от техните нужди.

Договор №BG05M9OP001-2.101-0090/21.04.2020 г.

Проект BG05M9OP001-2.040-0028 „Патронажни грижи за независим и достоен живот” по процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ **BG05M9OP001-2.101 “Патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания – Компонент 3”** по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” 2014 -2020 г.

Общата цел на операцията е подобряване на качеството на живот и възможностите за социално включване на хората с увреждания и възрастните хора, чрез осигуряване на мрежа от

услуги в домашна среда и предоставяне на услуги за преодоляване на последиците от коронавируса.

Общата стойност на проекта е 134 070,00лв., от които 113 959,50 лева (85%) европейско финансиране и 20 110,50 лева (15%) национално съфинансиране.

Продължителност на дейността: до 31.12.2020 г.

Дейността по процедура BG05M9OP001-2.101 "Патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания – Компонент 3" е насочени към възрастни хора над 65 г. с ограничения или невъзможност за самообслужване, както и към хора с увреждания и техните семейства, възрастни в риск, като по този начин се защитава обществения интерес и се отговаря на нуждите на населението от превенция разпространението на COVID-19.

Услугите за лицата по домовете включват доставка на храна, хранителни продукти и продукти от първа необходимост, вкл. лекарства (закупени със средства на потребителите или с други средства, различни от тези по договора), заплащане на битови сметки, заявяване и получаване на неотложни административни услуги

Брой лица от целевите групи, които са включени в проекта: 168 потребители.

Договор № BG05M9OP001-2.103-0022/21.08.2020 г.

Проект BG05M9OP001-2.040-0028 „Патронажни грижи за независим и достоен живот” по процедура BG05M9OP001-2.103 “Патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания – Компонент 4” по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” 2014 -2020 г.

Общ размер на безвъзмездната финансова помощ по процедура BG05M9OP001-2.103 „Патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания - Компонент 4” е 60 429,60 лв., от които 51 365.16 лева (85%) европейско финансиране и 9 064.44 лева (15%) национално съфинансиране.

Основни дейности по Компонент 4:

Предоставяне на почасови мобилни интегрирани здравно-социални услуги.

Срокът за изпълнение на дейностите по Компонент 4 е 6 месеца, считано от 02.09.2020г.

Целеви групи

- Възрастни хора над 65 г. с ограничения или невъзможност за самообслужване;
- Хора с увреждания и техните семейства.

Мярка 3.3. Изграждане на липсващата инфраструктура за деинституционализация на социалните грижи и Мярка 3.4. Продължаване на инициативите за социално включване, достоен живот и пълноценна заетост на групите в неравностойно положение

Общинското ръководство води съзнателна и последователна политика в подкрепа на своите граждани, изпаднали в неравностойно положение. Съгласно разработения Годишен план за развитие на социалните услуги, основната задача на Община Исперих е планиране, развиване и предоставяне на качествени социални услуги.

През 2020 г. на територията на Община Исперих продължават да функционират:

Комплекс за социални услуги за деца и семейства /КСУДС/„Лудогорие” Исперих функционира от 01.01.2011 година, съгласно Решение №288 на Общински съвет-Исперих от заседание, проведено на 22.12.2010 г., Протокол №49. КСУДС „Лудогорие” е самостоятелно юридическо лице, организационна структура на Община Исперих, в който се предоставят следните социални услуги:

- Преходно жилище;
- Център за обществена подкрепа;

- Център за настаняване от семеен тип 1;
- Център за настаняване от семеен тип 2;
- Дневен център за деца и/или младежи с увреждания;
- Център за работа с деца на улицата.

КСУДС „Лудогорие“ е второстепенен разпоредител с бюджетни кредити на община Исперих със самостоятелен делегиран бюджет, който се формира от бюджетите на социалните услуги, определени съгласно единни разходни стандарти, утвърдени за всяка календарна година от МС. Управлява се от Управител. Текущи и оперативни решения по организацията на дейностите се вземат от Съвет на ръководния екип, в чиито състав влизат управител, главен счетоводител, специалист социални дейности и преките ръководители на социалните услуги.

Социалните услуги в КСУДС «Лудогорие» за 2020 г. се предоставят на I, II и III етаж в сграда, имот публична общинска собственост с местонахождение гр. Исперих, Община Исперих, област Разград, ул. «Васил Левски» №72, квартал 29 УПИ I по регулационния план на града, Акт №6388/04.04.2017 г. и Акт №4758/03.12.2010 г. за публична общинска собственост.

Всяка социална услуга разполага със собствено самостоятелно пространство, което включва нужния вид и брой помещения, в зависимост от вида на услугата: спални помещения, дневна, трапезария, кухня, офис на екипа, санитарни и складови помещения, игротеки, зали за занимания, срещи, консултации и обучения. Помещенията са оборудвани и обзаведени според спецификата на работа с клиентите. Материалната база на всяка услуга гарантира качество на предоставяне на услугата и ефективна работа с нейните потребители.

В сградата, където се предоставят услугите е осигурена денонощна вътрешна и външна охрана, посредством изградена система за видеонаблюдение и длъжностни лица, осъществяващи пропускателния режим през светлата част на денонощието.

За 2020 година КСУДС «Лудогорие» има утвърдена численост на щатния персонал 54.5 щата, от които 34.5 специалисти за работа с деца: социални работници педагози, лотопед, психолози, рехабилитатор, възпитатели и арт терапевт и 20 щата: административен и помощно-обслужващ персонал, част от които са общи длъжности за всички услуги. Всички работещи в Комплекса отговарят на изискванията за степен на образование и квалификация и текущо получават допълнителна квалификация и обучение в съответствие със спецификата на длъжността.

През 2020 година в условията на извънредна обстановка, породена от вируса COVID-19 в комплекса се направиха частични текущи ремонти - на резидентните услуги ЦНСТДБУ 1, ЦНСТДБУ 2 и Преходно жилище. На първият етаж в пространството на Преходно жилище се реконструира пространство и се направи „Стая за изолация“ със собствена баня и собствен санитарен възел. До нея е осъществен бърз достъп на контролни органи, медицинска помощ и т.н.

През 2020 г. общинската администрация реализира проект по „Целева програма за подпомагане образователния процес на децата и младежите, настанени в социални услуги, делегирана от държавата дейност от резидентен тип и домове за деца, лишени от родителска грижа от I до XII клас“. Финансирането му в размер на 18769,92 лв. беше осигурено от Фонд „Социална закрила“. 9 Лаптопа, 6 компютърни конфигурации, 23 таблети, 3 мултифункционални устройства (принтер и скенер), 3 рутера и заплатени такси за ползване на интернет за 4-ри месеца осигури Община Исперих чрез проекта за подпомагане на образователния процес на 38 деца и младежи от двата Центъра за настаняване от семеен тип и Преходното жилище в КСУДС „Лудогорие“ в гр.Исперих.

КСУДС „Лудогорие“ организира дейността си в съответствие с изискванията на Закона за социално подпомагане, Закона за закрила на детето, Правилниците за прилагането им, Наредба за критериите и стандартите за социални услуги за деца и други законови и подзаконовни актове, касаещи дейностите на организацията.

Социална услуга ПРЕХОДНО ЖИЛИЩЕ

Преходно жилище е социална услуга в общността с капацитет 8 младежи/ девойки. Тя е предназначена за:

- Младежи и девойки над 15 -годишна възраст, с дълъг институционален престой, за които към момента няма възможност за реинтеграция в семейна или близка до семейната среда;
- Младежи и девойки от общността, които са над 15- годишна възраст, но поради една или друга причина се налага да ползват социална услуга от резидентен тип, поради невъзможност да живеят в семейна или близка до семейната среда.

Социално - педагогическата работа в „Преходно жилище“ е насочена към компенсиране на дефицити в уменията в битовата и социалната сфера, породени от продължителния институционален престой. Социалните работници подпомагат младежите и девойките да придобият чрез практическа дейност необходимите за самостоятелно живеење социални и битови умения.

През 2020 г. в Преходно жилище има 2 нови настанявания - на младежи от ЦНСДБУ към КСУДС „Лудогорие“.

В края на периода в услугата има 8 случая.

През 2020 г. в Преходно жилище работи екип от 4 социални работници и 1 хигиенист. Потребителите на услугата се консултират от психолог, работещ в КСУДС „Лудогорие“.

Социална услуга ЦЕНТЪР ЗА ОБЩЕСТВЕНА ПОДКРЕПА

Центърът за обществена подкрепа работи в услуга на хората в общността, консултиране и намиране на адекватни решения за задоволяване на нуждите им. Насочване за ползване на услугата става чрез:

- Наличие на направление или административна заповед от ДСП гр. Исперих.
- Подадено заявление за ползване на услугата до Управителя на КСУДС от самите клиенти при идентифицирана нужда от подкрепа без направление или заповед от ДСП.
- Други институции и организации, като МКППБМН, Детска педагогическа стая, полиция, съд и прокуратура.

Ползватели на услугата Център за обществена подкрепа са:

- деца в риск от 0 до 18 години и техните семейства;
- деца с поведенчески проблеми и прояви;
- деца в риск от отпадане от училище;
- деца в конфликт или с нарушени взаимоотношения със семейството;
- деца, на които предстои осиновяване, настаняване в приемно семейство или семейство на близки и роднини;

- деца, настанени в специализирана институция или резидентна услуга, на които предстои реинтеграция;
- кандидат-осиновители и кандидати за приемно семейство, осиновители, приемни родители, семейства на близки и роднини, където е настанено дете;
- семейства, подали молба в дирекция „Социално подпомагане” или изразили намерение за настаняване на детето в специализирана институция;
- семейства с настанено дете в специализирана институция;
- семейства без постоянни доходи и/или без жилище;
- семейства с установени сериозни здравословни проблеми на член от семейството или на самото дете;
- родители, които не осигуряват условия за физическото и психологическото развитие на детето;
- семейства, в които е установено пренебрегване и/или други форми на насилие на детето;
- семейства с деца със специални потребности;
- родители на новородено, заявили желание в родилно отделение да изоставят детето или да го настанят за отглеждане в специализирана институция;
- майка, изоставила новородено дете в родилно отделение;
- бременна жена в риск да изостави детето си след раждането;
- лица-бъдещи родители, родители, близки и роднини на дете, което ползва услуга ЦОП;
- лица, чийто потребности попадат в обхвата на подкрепата, предоставяна от ЦОП.

Насочването и приемането на деца и семейства за ползване на услугата се извършва целогодишно в рамките на утвърдения капацитет. Към настоящият момент капацитета на услугата е 40 потребители.

Видовете социални услуги, които се предлагат са:

1. Психологическа подкрепа.
2. Повишаване на родителския капацитет.
3. Превенция на изоставянето:
4. Превенция на изоставянето /близки и роднини/
5. Оценка на родителския капацитет.
6. Логопедични услуги.
7. Дейности в след интеграционния период.
8. Дейности за подкрепа и консултиране за подобряване отношенията на родителите.
9. Други дейности.

Общо брой потребители, ползващи услугата ЦОП за периода 01.01.2020-31.12.2020: 63

В Центъра за обществена подкрепа работят 6 специалиста: четирима социални работника, психолог и логопед.

Социална услуга

ЦЕНТЪР ЗА НАСТАНЯВАНЕ ОТ СЕМЕЕН ТИП ЗА ДЕЦА БЕЗ УВРЕЖДЕНИЯ 1

Център за настаняване от семеен тип за деца без увреждания 1 /ЦНСТ/ е социална услуга – резидентен тип, която осигурява жизнена среда за пълноценно развитие на деца, изведени от семействата им. Тя предоставя комплекс от дейности, съобразени с индивидуалните

потребности на децата и насочени към развиване на социална компетентност и подготовка за самостоятелен живот, подкрепа в образованието, развиване на способности за организиране на свободното време, професионално ориентиране и обучение, възстановяване и поддържане на контакт с биологичното семейство и формиране на собствена идентичност.

Капацитетът на центъра е 15 деца. Услугата ЦНСТ се ползва само от деца без увреждания, на възраст от 3 до 18 години. Деца под 3 години могат да бъдат настанявани в ЦНСТ само в изключителни случаи, заедно със свои по-големи братя или сестри. В някои случаи, по преценка на настаняващия орган, се допуска продължаване ползването на услугата и на младежи, навършили 18 години, до завършване на средното образование.

През 2020 г. в ЦНСТДБУ-1 настанените деца с административна заповед на Д "СП" са 15. За годината в ЦНСТДБУ-1 има 15 случая, от които 1 затворен и 14 - отворени. В края на периода услугата се ползва от 14 деца.

Екипът по предоставяне на услугата ЦНСТДБУ-1 се състои от 5 социални работници, които имат необходимата професионална квалификация за работа с деца, 1 психолог и един детегледач. Логопед и арт-терапевт на щатове в КСУДС „Лудогорие“ провеждат почасова работа с децата, също така участват и в организацията на заниманията на децата в услугата.

Социална услуга ЦЕНТЪР ЗА НАСТАНЯВАНЕ ОТ СЕМЕЕН ТИП ЗА ДЕЦА БЕЗ УВРЕЖДАНЯ 2

ЦНСТ за деца без увреждания-2 е социална услуга - резидентен тип, която осигурява жизнена среда за пълноценно развитие на деца, изведени от семействата им. С помощта и подкрепата на социалните работници се предоставя комплекс от дейности, съобразени с индивидуалните потребности на децата, насочени към развиване на социалната компетентност и подготовка за самостоятелен живот, подкрепа в образованието, развиване на способности за организиране на свободното време, професионално ориентиране и обучение, възстановяване и поддържане на контакт с биологичното семейство и формиране на собствена идентичност.

Услугата е предназначена за деца на възраст от 3 до 18 години. В някои случаи по преценка на настаняващия орган, се допуска продължаване ползването на услугата и на младежи навършили 18 години, до завършване на средното образование.

През 2020 г. в ЦНСТДБУ 2 има 16 случая, от които 3 са затворени и 13 отворени. В края на периода услугата се ползва от 13 деца.

Екипът по предоставяне на услугата ЦНСТДБУ-2 се състои от 5 социални работници, които имат необходимата професионална квалификация за работа с деца, 1 психолог и един детегледач. Логопед и арт-терапевт на щатове в КСУДС „Лудогорие“ провеждат почасова работа с децата, също така участват и в организацията на заниманията на децата в услугата.

Социална услуга ДНЕВЕН ЦЕНТЪР ЗА ДЕЦА И /ИЛИ МЛАДЕЖИ С УВРЕЖДАНЯ

Дневен център за деца и/ или младежи с увреждания е социална услуга за предоставяне на дневни грижи, мобилна почасова услуга за деца до 18 години и техните семейства, младежи до 35 години, ползватели на социалната услуга Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи с увреждания и потребители от общността.

Услугата ДЦДМУ е с капацитет 30 места. Работи се с 2 групи:

- 1 група – работа с деца с увреждания от 3 до 18 год.възраст
- 2 група – работа с лица с увреждания от 18 до 35 год.възраст

В ДЦДМУ се осигурява:

- здравни и физически потребности на потребителите;
- психологическа подкрепа;
- логопедична терапия;
- работа с възпитатели;
- рехабилитационна подкрепа;
- социално консултиране;
- медицински контрол;
- мобилна работа.

Екипът на ДЦДМУ към КСУДС “Лудогорие“ гр. Исперих се състои от: социални работници – 2, възпитатели – 2, детегледачи – 2, логопед – 1, психолог – 1, медицинско лице -1, кинезитерапевт – 2, шофьор – 1.

През 2020 година услугите на ДЦДМУ са ползвали 35 потребителя.

Социална услуга ЦЕНТЪР ЗА РАБОТА С ДЕЦА НА УЛИЦАТА

Основната цел на Центъра за работа с деца на улицата е свързана с превенция на попадането на деца на улицата и отпадане от училище, социална рехабилитация и интеграция на деца, живеещи трайно или частично на улицата, чрез индивидуална работа с детето и неговото семейство, семейно консултиране и подкрепа, медицински и санитарно-хигиенни услуги, ограмотяване на децата, обучение в родителски умения. Капацитетът на услугата е 20 потребителя.

От 01.01.2020 г. до 31.12.2020 г. Центърът за работа с деца на улицата към КСУДС “Лудогорие” гр. Исперих работи по следните направления:

1. Социална работа за възстановяване и укрепване на връзките между децата и техните семейства и подкрепа за справяне с конфликти и кризи в семейните отношения.
2. Осигуряване на базовите потребности на детето – хранене, облекло и обувки според сезона, санитарно-хигиенни услуги.
3. Осигуряване на здравна и дентална помощ и подкрепа, съдействие за достъп до здравната мрежа и доболнично лечение, съдействие на семейството за осигуряване на лекарства, медицински изследвания и специализирани прегледи/консултации на децата.
4. Психологическа подкрепа на децата и техните семейства.
5. Училищна подкрепа – ограмотяване, подготовка за училище, алтернативни обучителни програми, подкрепа в образователния процес на децата ученици, професионално ориентиране и пред-професионална подготовка.
6. Организиране на свободното време и създаване на условия за индивидуална изява на способностите на всяко дете.
7. Мобилна работа (социална работа на терен), за идентифициране, локализиране на децата на улицата, предоставяне на изнесени услуги, насочване към ЦРДУ.
8. Консултиране, придружаване, посредничество на детето, както и на неговите родители, друг законен представител на детето и/или членове на разширеното семейство.
9. Административни услуги – оказване съдействие на децата и техните родители при издаване на документи за самоличност, за записване в училище, при търсене на работа (за децата над 16 г. и за родителите), съдействие при контакти с институции.

През 2020 г. услугите на ЦРДУ са ползвали 28 потребители.

Екипът на Центъра се състои от двама социални работника, един социален педагог, психолог на половин щат и арт терапевт на половин щат, медицинско лице и хигиенист.

Социална услуга ЦЕНТЪР ЗА НАСТАНЯВАНЕ ОТ СЕМЕЕН ТИП ЗА ДЕЦА И МЛАДЕЖИ С УВРЕЖДАНИЯ

През отчетния период се предоставя и социалната услугата **Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи с увреждания** с капацитет 14 места. Тя стартира на 05.01.2015 г. по Проект "Интеграция на деца и младежи с увреждания чрез предоставяне на социални услуги в Община Исперих", финансиран със средства по ОП "Развитие на човешките ресурси 2007-2013г. „Бюджетна линия BG051PO001-5.2.12 „Да не изоставяме нито едно дете” – Компонент 2: Разкриване на социални услуги в общността”.

Социалната услуга Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи с увреждания се предоставя в достъпна и уютна среда, като разполага с обучен персонал с развити компетенции и опит за индивидуална работа и подкрепа на потребителите. Услугата има разработена методика, утвърдена вътрешна нормативна база, правила, процедури и документация, гарантиращи качество на предоставянето им, в съответствие със законовоопределените критерии и стандарти.

Изграждането на този център позволи да се повиши качеството на живот на деца и младежи от институции и уязвими групи от населението чрез подобряване на достъпа им до алтернативни грижи и услуги в среда, близка до семейната и в общността на територията на община Исперих.

В края на периода услугата се ползва от 13 потребители.

◆ От 11.12.2015 г. Община Исперих е партньор по проект **„Приеми ме 2015”-BG05M9OP001-2.003-0001-C01**, финансиран от Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 по процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG05M9OP001-2.003 „Приеми ме 2015” със сключено партньорско споразумение между Община Исперих и Агенцията за социално подпомагане. Проектът е с продължителност до месец декември 2020г. и с цел устойчивост е заложено преминаване към държавно делегирана дейност.

На 01.09.2016 г. е подписан Анекс към партньорското споразумение за въвеждане на нов модел спрямо, който екипа по приемна грижа преминава от общински в областен. Един социален работник от областния екип по приемна грижа е с изнесено работно място в гр. Исперих и работи пряко с приемните семейства в Община Исперих. Същия социален работник, работи с приемни семейства от общо три общини.

Проект „Приеми ме 2015“ се изпълнява от 01.01.2016 г. с конкретен бенефициент Агенция за социално подпомагане в в партньорство със 158 общини доставчици от 28-те области в страната. До края на календарната 2020г. всички средства, необходими за организация, управление и предоставяне на приемната грижа в общините доставчици се осигуряват от бюджета на проекта.

От началото на 2021 г. предстои:

- Удължаване срока на изпълнение на проекта до 31.12.2021 г.;
- Общините доставчици – чрез сформирани екипи по приемна грижа ще продължат предоставянето на целия пакет от дейности за набиране, оценяване, и обучение на кандидати за приемни семейства.

Заложените промени касаят начина на финансиране:

- Със средства на проекта ще се покриват разходите за възнагражденията на социалните работници, администратори и счетоводители.

- Със средства от държавния бюджет по програма „Подкрепа на деца и семейства“, като част от бюджета на Агенцията за социално подпомагане ще се покриват разходите за месечни възнаграждения на професионалните приемни родители и средствата за месечна издръжка на настанените деца.

Във връзка с описаните промени и удължаване срока на проекта до 31.12.2021 г. е подписано Споразумение за партньорство № BG03-ПС01-0153 от 15.12.2020 г. между Община Исперих и Агенция за социално подпомагане.

През 2020 г. не са утвърдени нови приемни семейства на територията на Общ.Исперих. Общия брой действащи семейства в общината са 14. Броят деца в риск преминали през приемната грижа за 2020 г. са общо 18, като от тях осиновено е 1дете, върнати в биологичното си семейство са 4 деца и останали за отглеждане под приемна грижа са 13.

◆ **Домашен социален патронаж в гр. Исперих предоставя** социалните услуги, които се извършват в обичайната домашна среда. Предлагащите социални услуги са:

- Доставка на храна на лица в пенсионна възраст, самотни, трудноподвижни, лица с намалена работоспособност, удостоверена от ТЕЛК;
- Поддържане на хигиената в жилищните помещения обитавани от патронирания;
- Съдействие за снабдяване с необходимите помощни средства при инвалидност или тежко заболяване;
- Помощ в общуването и поддържането на социални контакти, развлечения и занимания в дома или извън него;
- Битови услуги – закупуване на хранителни продукти и вещи от първа необходимост, заплащане на електрическа енергия, телефон и други със средства на лицето;
- Съдействие за изготвяне на необходимите документи заявяване на ТЕЛК;
- Други.

ДСП – Исперих предоставя услугата доставка на храна, включваща супа, две основни ястия- постно и месно, десерт и хляб в град Исперих и селата с. Лъвино, с. Къпиновци, с. Подайва, с. Духовец, с. Средоселци, Тодорово, Делчево, Печеница, с. Китанчево, с.Яким груево, с.Драгомъж, с.М.Поровец, с.Голям поровец, с.Лудогорци, с.Бърдоква, с.Старо селище, с.Малко Йонково, с.Голямо Йонково

◆ През отчетния период Община Исперих реализира и дейности по Целева програма „Топъл обяд у дома в условията на извънредна ситуация-2020. Услугата беше предоставяна от 04.05.2020 г. до 31.12.2020г с капацитет от 140 потребители, като всеки един получава в работните дни супа, основно ястие и хляб при дневен оклад 2,50лв, като всяка седмица и десерт за всеки потребител.Топлия обяд се доставяше до адреса на всеки потребител с три автомобила –шофьор и социален асистент.

Домашен социален патронаж ежедневно приготвя и обяд за пациенти от МБАЛ „Исперих“ ЕООД, които варират между 30-90, а за почивните дни се осигурява суха храна. От месец ноември се приготвя обяд и за персонала на болницата, който варира от 25 до 35 лица.

◆ През 2020 год. ДСП – Исперих е предоставял социални услуги на 511 лица, от които 313 потребители на ДСП и 198 лица ползващи услугата „Топъл обяд“.

През 2020 г. Община Исперих предоставя подкрепа по Закон за личната помощ на следните целеви групи:

1. хората с право на чужда помощ с определени 90 и над 90 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност;
2. децата с право на чужда помощ с определени 50 и над 50 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност;
3. децата без право на чужда помощ с определени 90 и над 90 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност.

Към 31.12.2020 г. ползватели на механизма за лична помощ в Община Исперих са 140 лица, а асистентите 141.

Средствата се отпускат ежемесечно на база искане за плащане към АСП.

За периода 01.01.2020 г. - 31.12.2020 г. разходваните средства са - 1 041 225,50 лв.

През изминалата година един от проектите, който беше изпълняван от Община Исперих в социалната сфера беше Проект № BG05M9OP001-2.033-0003 „Социално-икономическа интеграция на маргинализираните общности в Община Исперих”, по процедура BG05M9OP001-2.033 МИГ Исперих „Социално-икономическа интеграция на маргинализираните общности”, финансиран от Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” 2014-2020г., чрез Водено от общностите местно развитие.

Общата му стойност възлизаше на 199 993.75 лв.,

Целта на проекта беше подобряване на достъпа до заетост, социални и здравни услуги за социално изключени лица, живеещи в тежки социално-икономически условия.

Проектът беше насочен към представители на ромски общности в уязвимо положение в 6 населени места от общината – град Исперих /вкл. квартал „Запад“/ и селата Вазово, Китанчево, Подайва, Бърдоква и Драгомъж.

Мярка 3.4. Продължаване на инициативите за социално включване, достоен живот и пълноценна заетост на групите в неравностойно положение

1.1. Мерки срещу отпадането на учениците и задържането им в училище

Социално-икономическите фактори, процесите на миграция и честата смяна на местоживеенето са сред основните фактори за незаписването на децата и учениците в учебните заведения и ранното им отпадане от образователната система.

В изпълнение на Постановление № 100 от 08 юни 2018 г. за създаване и функциониране на механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, през 2020 г. общината отново беше разделена на 7 района. Със заповед на кмета на Община Исперих бяха определени представителите на общинската администрация за участие в екипите по обхват. За учебната 2020/2021 г. всички учебни заведения излъчиха педагогически и непедagogически лица за включване в мултидисциплинарните екипи.

След успешното внедряване на информационната система „Посещаемо и безопасно училище“ ангажираните институции имаха възможността да обменят информация по изпълнението на дейностите.

Действията на екипите през годината бяха насочени към повторно записване и реинтегриране в образователната система на отпаднали през предходни години ученици и към установяването на потребностите от подкрепа, която да подпомогне задържането им в училищата и детските градини.

Една от дейностите на МКБППМН - Исперих беше насочена към приобщаване на “деца в риск” към училищната среда. За реализирането ѝ МКБППМН – Исперих работи съвместно с училищните ръководства и с училищните комисии за превенция на противообществените прояви при ученици. Обществените възпитатели проведоха консултации и срещи с родители на деца в риск, за необходимостта от включване на децата им в образователната система.

С цел задържане на учениците в образователната система и повишаване на мотивацията им за участие в училищния живот, във всички училища от общината се проведоха допълнителни извънкласни и извънучилищни дейности, съобразявайки се с въведените противоепидемични мерки.

1.2. Политики спрямо слетите и маломерните паралелки

Отрицателната демографска статистика и миграционните процеси са основните причини за намаляване на броя учениците в общината. В началото на новата 2020/2021 учебна година бяха утвърдени 29 маломерни паралелки, от които 5 са слети. С решение на Общински съвет – Исперих са предвидени допълнителни средства в размер на 25 792,20 лв. за подпомагане на финансовото обезпечаване на учебния процес в училищата в с.Китанчево и с.Тодорово.

1.3.Решаването на проблемите на деца, за които българският език не е майчин

Недоброто владеене на езика е често срещан проблем сред децата и учениците, за които българският език не е майчин. Този дефицит е предпоставка за редица други проблеми – затруднена комуникация и социализация, невъзможност да бъде усвоен преподаваният материал и повишен риск от преждевременно напускане или отпадане на деца и ученици от училище.

През 2020 г. училищата и детските градини от общината получиха допълнителни средства за работа с деца и ученици от уязвими групи. В част от учебните заведения тези средства са предвидени за назначаване на образователни медиатори, а в други се организират допълнителни модули за деца, които не владеят българският език. В шестте детски градини, където имаме съсредоточени деца от уязвими групи се планират и изпълняват допълнителни педагогически ситуации от педагог, назначен за целта.

Чрез прилагането на иновативни подходи педагогическите кадри успяват да променят съществуващия модел и начина на мислена сред уязвимата общност. Иновативните методи допринасят за засилване на мотивацията за включване на деца и родители от етническите малцинства в училищния живот. Допълнителните занимания спомагат за формирането на социални и граждански компетентности, както и повишават образователните резултати на уязвимите ученици.

През отчетената година в учебните заведения, функциониращи на територията на общината, създадените екипи за личностно развитие определяха риска от обучителни затруднения и необходимостта от предприемане на подкрепящи мерки при деца в риск. След ранното оценяване на индивидуалните им потребности се изпълняваха конкретни дейности за обща подкрепа за личностно развитие, съгласно Наредбата за приобщаващото образование Част от дейностите по обща подкрепа в детските градини се изпълняват от психолог, работещ по график.

През 2020 г. Община Исперих приключи изпълнението на проект „Социално-икономическа и образователна интеграция на етническите малцинства в община Исперих” по ОП РЧР и ОП НОИР. Проектът се изпълняваше в партньорство със Сдружение „Асоциация Интегро“ гр.Разград, Професионална гимназия по селско стопанство „Хан Аспарух” гр.Исперих, Детска градина „Слънце” гр.Исперих и с подкрепата на асоциираните партньори: Агенция по заетостта, Агенция за социално подпомагане, Регионална здравна инспекция и Министерство на образованието и науката.

Проектните дейности по ОП НОИР включваха: допълнително обучение по български език за учениците, за които българският език не е майчин; допълнителни занимания със застрашени от отпадане от училище ученици от етническите малцинства; подкрепа на ученици от етническите малцинства за продължаване на образованието в гимназиален етап и за успешно завършване на средно образование; насърчаване участието на родителите в образователния процес; работа с родителите от етническите малцинства, които възпрепятстват децата си от редовно посещаване на учебни занятия; работа с родители за разясняване ползите от образователната интеграция и приемането на различието; преодоляване на негативни обществени нагласи, основани на етнически произход и културна идентичност.507 деца и младежи от етническите малцинства участваха в изпълнението на проекта.

През изминалата година 250 деца от 9 детски градини от община Исперих се включиха в изпълнението на Дейност 1 „Допълнително обучение по български език за деца от уязвими групи“ по проект „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование“ на

МОН. Благодарение на проектните дейности е подпомогната образователната интеграция на деца от уязвими групи в предучилищна възраст.

1.4. Интегриране на деца със СОП

По данни на НЕИСПУО на МОН децата и учениците със специални образователни потребности, интегрирани в образователните институции са 89. На 20 деца и ученици допълнителната подкрепа се предоставя от специалистите на РЦПППО - Разград, а на останалите се осигурява от специалистите на училищата.

В програмите за подкрепа на личностното развитие на всички училища и детски градини в община Исперих са разработени мерки за пълноценното включване на ученици и деца със специални образователни потребности и хронични заболявания в училищната среда.

Мярка 3.5. Осигуряване на възможности за заетост на младежи, безработни лица и групи в неравностойно положение, насърчаване на социалните предприятия

◆ През 2020 г. Община Исперих изпълнява **Национална програма „Помощ за пенсиониране”** за период до 28.02.2021 г., като целта ѝ е подкрепа за преход от безработица към работа и пенсиониране на безработни лица над 58 г., които активно търсят работа и са регистрирани в ДБТ. По програмата е назначено едно лице.

Общата стойност на програмата е 16 023,12 лв.

◆ От 03.08.2020 г до 03.12.2020 г., включително Община Исперих изпълнява **Регионална програма за заетост и обучение**, по която са назначени 17 лица на 6 часов работен ден за период от 4 месеца на длъжност „общ работник“, които работят по утвърден график и разпределение в съответствие с природо – климатичните условия.

Дейностите по Програмата са насочени към подобряване състоянието на улиците, парковете за отдих, зелените площи и гробищните паркове в гр. Исперих.

Общата стойност на програмата е 38 250,31 лв.

◆ До 01.06.2020 г. по **Национална програма „Заетост и обучение на хора с трайни увреждания”** в Общинска администрация – Исперих беше назначено едно лице на длъжност „Специалист, обществени поръчки за период от две години.

Програмата цели осигуряване на заетост на регистрирани в Дирекция „Бюро по труда” безработни хора с трайни увреждания в трудоспособна възраст, като предпоставка за преодоляване на социалната им изолация и за пълноценното им интегриране в обществото.

Общата стойност на програмата е 15 538,74 лв.

◆ През 2020 г. по **Национална програма „Активиране на неактивни лица”** в Общинска администрация – Исперих продължи трудовата си заетост едно лице, назначено на длъжност „Младши специалист, младежки медиатор” програмата е със срок до 31.12.2021 г.

Общата стойност на програмата е 47 204,13 лв.

◆ През 2020 г. продължава изпълнението на **Национална програма „Активиране на неактивни лица”**, по която в Общинска администрация – Исперих са назначени три лица на длъжност „Организатор, обществено-полезен труд”. Програмата е със срок до 31.12.2021 г.

Общата стойност на програмата е 49 249,62 лв.

◆ През 2020 г. по Проект BGO5M90PO01-1.010-0001 **„Обучения и заетост”**, финансиран от Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд в Общинска администрация – Исперих, продължават своята дейност 160 лица на следните длъжности:

- 15 лица на длъжност „Общ работник“;
- 25 лица на длъжност „Работник, озеленяване“;
- 40 лица на длъжност „Чистач/ Хигиенист“;
- 30 лица на длъжност „Портиер“
- 50 лица на длъжност „Работник, поддръжка“

Целта на Компонент II по проект "Обучения и заетост" е интегриране на неактивни и безработни лица с трайни увреждания на възраст над 29 г. (навършили 30 години), регистрирани в дирекции „Бюро по труда“ към Агенция по заетостта.

Обща стойност на проекта: 2 648 884,88 лв.

◆ През настоящата година Община Исперих изпълнява проект Проект BGO5M90PO01-1.005-0001 „Обучения и заетост на младите хора“, финансиран от Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд в Общинска администрация – Исперих, по който са наети 10 лица на длъжности „Общ работник“ за срок до месец февруари 2021 г.

Целта на Компонент II по проект "Обучения и заетост на младите хора" е интегриране на неактивни и безработни лица с трайни увреждания на възраст до 29 г., регистрирани в дирекции „Бюро по труда“ към Агенция по заетостта.

Обща стойност на проекта: 164 968,80 лв.

◆ В периода от 01.04.2020 г. до 31.12.2020 г. Община Исперих изпълнява **Национална програма „Предоставяне на грижи в домашна среда“**. Програмата цели да осигури заетост на безработни лица в дейности, свързани с предоставяне на персонална грижа в домашна среда на хора с от 80 до 89,99 на сто степен на трайно намалена работоспособност или вид и степен на увреждане с определена чужда помощ, и хора над 65 г. възраст в невъзможност за самообслужване, които не са освидетелствани по съответния ред от органите на медицинската експертиза в Република България.

През горепосочения период бяха назначени 66 лица на длъжност „Домашен помощник“, които предоставят грижа на 65 потребители.

Обща стойност на програмата: 84 220 лв.

Мярка 3.8. Прилагане на метода „учене през целия живот“ за повишаване на образователното равнище и квалификацията на възрастни лица

С цел повишаване на мотивация и надграждането на професионалните си компетентности педагогическите специалисти от детските градини в община Исперих през изминалата година участваха в следните курсове и обучения:

- „Създаване на позитивна среда за управление на конфликтите и агресията в учебното заведение“, проект „КПРПС“;
- „Как да създадем интерактивни модели за обучение в детската градина?“, ДИКПО – Варна;
- „Ранно оценяване със скрининг тест на риска от проблеми в развитието и обучението на тригодишните деца“, БАН, Институт за изследване на населението и човека;
- „Създаване на условия за усъвършенстване на възпитателно-образователния процес в предучилищна възраст“, ДИКПО – Варна;
- „Дигитални умения и ИКТ“, Дигитална учителска академия „Орак“;
- „Десет златни правила за повишаване на вниманието на успеваемостта на децата и учениците“, ДИКПО – Варна;
- „Актуални проблеми на обучението и възпитанието по БДП в детската градина“, РУО – Разград;

- „Ефективни техники за комуникация и работа с родители.Взаимодействие семейство-образователна институция“, РААБЕ;
- „Иновативни стратегии и подходи за усъвършенстване на образователния процес“, БИТСП.

През 2020 г. учебните заведения от община Исперих участваха в изпълнението на дейности по следните национални програми:

- ❖ НП „Оптимизация на вътрешната структура на персонала в институциите от системата на предучилищното и училищното образование“ – ПГ „Васил Левски“, ОУ „Христо Ботев“ с.Китанчево, ОУ „Н.Й.Вапцаров“ с.Вазово, ОУ „Отец Паисий“ с.Подайва, ОУ „Васил Априлов“ гр.Исперих, ОУ „Христо Ботев“ с.Лудогорци, ПГСС „Хан Аспарух“ гр.Исперих, ОУ „Васил Левски“ с.Тодорово, ОУ „Христо Ботев“ гр.Исперих, ДГ „Щастливо детство“ с.Китанчево, ДГ „Радост“ с.Подайва, ДГ „Кокиче“ с.Вазово, ДГ „Първи юни“ гр.Исперих, ДГ „Щастливо детство“ гр.Исперих, ДГ „Мечо Пух“ гр.Исперих;
- ❖ НП „Без свободен час“ – ОУ „Христо Ботев“ с.Лудогорци;
- ❖ НП „Иновации в действие“ – ОУ „Васил Левски“ с.Тодорово; ОУ „Отец Паисий“ с.Подайва;
- ❖ НП „Заедно в грижата за ученика“ – ОУ „Отец Паисий“ с.Подайва;
- ❖ НП „Бизнесът преподава“ – ПГ „Васил Левски“ гр.Исперих и ОУ „Отец Паисий“ с.Подайва;
- ❖ НП „Информационни и комуникационни технологии в системата на предучилищното и училищното образование“ – ОУ „Васил Априлов“ гр.Исперих, ОУ „Христо Ботев“ гр.Исперих, ПГ „Васил Левски“ гр.Исперих, ПГСС „Хан Аспарух“ гр.Исперих, ОУ „Н.Й.Вапцаров“ с.Вазово, ОУ „Христо Ботев“ с.Лудогорци, ОУ „Отец Паисий“ с.Подайва, ОУ „Христо Ботев“ с.Китанчево.

През 2020 г. бяха обезпечени с безплатни познавателни книжки, учебници и учебни помагала децата от подготвителните групи в детските градини и учениците от I до VII клас във всички учебни заведения от община Исперих.

С цел осигуряване на ефективни противоепидемични мерки за превенция и ограничаване на разпространението на КОВИД -19 училищата от община Исперих получиха допълнителни целеви средства от МОН.

През изминалата година Общинска администрация - Исперих осигури организационните предпоставки и условия за детското и ученическото хранене и за здравето обслужване на деца и ученици. С цел подобряване на качеството и разнообразието на храната, детските градини и училищата реализираха проектни предложения по училищните схеми на Държавен Фонд „Земеделие“.

През годината продължи и дейността на разкритата трапезария от БЧК - „Топъл обяд“ в ПГСС „Хан Аспарух“ Исперих. 22 ученици в неравностойно положение ползваха услугата.

Училищата и детските градини от общината изпълниха и дейности за подпомагане на физическото възпитание и спорта по Постановление № 129 на МС от 11.07.2000 г. за определяне на минимални диференцирани размери на паричните средства за физическо възпитание и спорт, които се осигуряват от държавния бюджет и от бюджетите на общините.

Приоритетна област 4. Ресурси и продукция

Общинското икономическо развитие следва да се основава на устойчиво използване на природните ресурси. Предвидено е осигуряването на адекватното управление на отпадъчните

води и отпадъците. Необходимо е поддържане чистотата на почвите за реализиране на висока и разнообразна селскостопанска продукция. Силен принос за баланса между опазването на ресурсите и увеличаването на продукцията дават и практиките за повишаване на енергийната ефективност, използване на възобновяеми източници и въвеждането на технологични иновации за по-малък екологичен отпечатък на производствата.

Мярка 4.5. Оптимизиране на транспортната система в общината при осигуряване на достъпен обществен транспорт и условия за разнообразни форми на придвижване (автомобилно, пешеходно, велосипедно)

През изминалата година след отправено мотивирано искане, Министерството на образованието и науката предостави нов училищен автобус на ОУ „Н.Й.Вапцаров“, с. Вазово за осигуряване на безплатен транспорт на деца и ученици, обучаващи се в училището.

Приоритетна област 5. Наследство и туризъм

Приоритетната област въвежда идеята за баланс между опазването и изявата на наследството и развитието на туризма. В този смисъл туристическите дейности са инструмент за изява и популяризиране на местната идентичност, и обратно, културните ценности и природните ресурси са фактор за икономическо развитие.

През 2020 г. Исторически музей - Исперих подготви и експонира няколко тематични изложби с цел да информира и запознае жителите и гостите на община Исперих с богатото културно-историческо наследство на града и региона. За съжаление поради пандемичната обстановка много от предвидените в календарния план изложби и мероприятия, свързани с чествания, не бяха осъществени.

Тези, които бяха реализирани са:

- временна изложба отдел „Археология“ „На кон или с прашка“
- подвижна детска работилница „С баба Марта при децата“
- мобилна изложба „Устрем от жарта на Лудогорието“ II-ри модул (посветена на поетесата Петя Йорданова)
- Литературна среща, съпроводена с изложба „Странна сбирка от разкази“ и „Невestino село“ с автор Венцислава Великова от гр. Варна (самоук творец)
- Коледна онлайн работилница на тема Техники за изработване на коледна украса

През 2020 г. ИМ – Исперих беше домакин на гостуваща изложба

- на Национален музей Васил Левски гр. Карлово „Всичко което съм сторил, сторих го за Отечеството“

Богатото минало на община Исперих беше представено от Исторически музей Исперих на значими национални форуми и в публикации:

- Участие на щанда на Министерството на туризма в Международна туристическа борса „Ваканция и СПА“ – гр.София през м. февруари 2020 г
- Исторически музей както всяка година беше заявил участие в Туристическите изложения в гр. Велико Търново и гр. Русе, но те бяха отменени поради влошената епидемиологична обстановка

- Участие в национална научна конференция "Музейните колекции" с домакин РИМ Шумен - юли 2020 год
- Участие в научна конференция "Книгата и образованието - исторически аспекти и традиции" с домакин РИМ Разград. Участието е осъществено чрез онлайн платформа - ноември 2020г
- Участие в панаира на музейните изложби-панел "Мобилност на музейните колекции" с представяне на фотодокументална изложба "Петя Йорданова - устрем от жарта на Лудогорието". Участието е осъществено чрез онлайн платформа - ноември 2020г
- По покана на национално издание за туризъм в."Движение БГ" са публикувани две статии: "Тракийска царска гробница-път към безсмъртието" и "Исперих- 60 години с името на хан"
- Във в. "Екип 7" е публикуван материал "Преди 60 години Исперих стана град, иначе си е такъв отдавна" , както и 60 на брой прес-съобщения за БТА, в."Екип 7", forum 24, фейсбук страницата на Исторически музей.
- Онлайн представяне на изложбата на ИМ-Исперих „Картичките от началото на ХХ век” – на фейсбук страницата на музея – 2 бр.

Отмяната на публични прояви, доведе до търсене на алтернативни пътища за културна комуникация. Заради сложната ситуация, за първи път от 2007 г. не се проведе по традиционния начин Европейска нощ на музеите през м.май, както и мероприятията в Дните на културно-историческото наследство, едно от които е Панаирът на царицата в края на м.септември и началото на м.октомври. Екипът на Исторически музей се възползва от съвременните технологии, за да продължи диалога със своята публика, както и да привлече нова. Така от уютата на домовете си хората имаха възможност да "посетят" музея и да разгледат виртуално музейните обекти и интересни експозиции от фонда на културната институция отразени на фейсбук страницата на Историческия музей.

За поредна година проект на Исторически музей – Исперих за археологически разкопки е на първо място в списъка за финансова подкрепа в областта на недвижимото културно наследство за 2020 г. Благодарение на него през 2020 г. са реализирани проучванията на тракийския укрепен център „Хелис“ в Археологически резерват „Сборяново”. Вторият спечелен проект е за целева подкрепа за консервационно-реставрационни работи – отново за обект Тракийски град. Финансирането и на двата е от Министерство на културата на Република България, както и съфинансиране от Исторически музей – Исперих. В научните екипи участват специалисти от Историческия музей, като ръководители, зам. ръководители и членове.

Независимо от усложнената епидемична обстановка в страната музеят е бил отворен 304 дни през 2020г. и е приел общо 15 037 посетители, от които 1049 чужденци. Основно обектите са посещавани от български туристи.

ПРИОРИТЕТ: КУЛТУРА

На територията на община Исперих развиват дейност 24 читалища, които задоволяват потребностите на гражданите, свързани с развитие и обогатяване на културния живот, запазване на обичаите и традициите на българския народ.

През 2020 поради епидемиологичната обстановка дейностите на читалищата бяха редуцирани.

НЧ “Съзнание 1891“ гр. Исперих работи по следните направления:

УЧЕБНО – ОБРАЗОВАТЕЛНИ ДЕЙНОСТИ:

Арт-школа „Приложно изкуство“ с преподавател Жанина Йорданова до месец май 2020 г.;

Детска музикална школа с класове по пиано, китара, солфеж и пеене с музикален ръководител Сийка Русева;

Кръжок „Художествено слово“ с преподавател Румяна Неделчева до месец май 2020 г., а от м. октомври са сформирани Кръжок „Художествено слово“ и Кръжок „Бит и традиции“ с преподавател Нели Атанасова.

ЛЮБИТЕЛСКО – ТВОРЧЕСКИ ДЕЙНОСТИ:

Танцова формация „Исперихче“ с хореограф Росен Богданов, корепетитор Иван Любомиров, която обхваща ученици от 2 възрастови групи за музикално – танцова подготовка и изява;

Детска формация за Хип-хоп танци с инструктор Назифе Щерева до месец май 2020 г., а от м. октомври е сформирана Детска танцова формация за аеробни танци – зумба, аеробика, хип-хоп танци с инструктор Виктория Тодорова;

Балетна формация „ФОРТЕ“ с преподавател танцово изкуство в занимания по интереси Милена Милева;

Детска вокална формация „Теменуга“ с музикален ръководител Виолета Чикова - Богатска;

Смесен хор за туристически и патриотични песни „Лудогорско ехо“ с диригент Виолета Чикова-Богатска, корепетитор Йордан Иванов;

Група за народни песни „Ахинора“ с ръководител Донка Павлова, корепетитор Величко Стоянов;

Любителски театър „Борис Илиев“ с преподавател Енита Василева;

Клуб по карате /джудо с инструктор Лъчезар Антонов;

Клуб „Авиомоделизъм“ с инструктор Васил Василев - сформиран от м. октомври.

Група за руски и популярни песни с музикален ръководител Миланка Михайлова, корепетитор Величко Стоянов;

Група за народни танци – начинаещи /възрастни/ с хореограф Ивет Младенова, корепетитор Иван Любомиров.

В началото на отчетената година читалището в Исперих беше организатор на няколко културни изяви:

Концерт на школите и формациите към НЧ „Съзнание1891“ – гр. Исперих послучай 1 март - Ден на самодееца и любителското художествено творчество.

Самостоятелни продукции на Детска музикална школа с класове по пиано, китара, солфеж и пеене с музикален ръководител Сийка Русева и Детска вокална формация „Теменуга“ с музикален ръководител Виолета Чикова – Богатска.

След обявяването на извънредното положение, съобразявайки се с въведените санитарни мерки, в общината се организираха и реализираха мероприятия от местно значение, като празници на населените места, бележити годишнини, както и националните празници. През есента на 2020 г. поради влошаване на епидемичната обстановка бяха преустановени всички мероприятия, които бяха залегнати в календарните планове на читалищата.

През 2020 г. с одобрени проекти на Министерство на културата по Програма „Българските библиотеки - съвременни центрове за четене и информираност" са обновените библиотечните фондове на библиотеките към:

- НЧ „Самообразование - 1930" село Делчево

Финансовата подкрепа, която получи културната институция е в размер на 1213,84 лева и са закупени общо 114 библиотечни документи – книги;

- НЧ „Васил Левски 1936“ село Печеница с финансова подкрепа в размер на 1213,50

лв. и закупени 125 библиотечни документи – книги.

През 2020 г. Централна общинска библиотека „Петя Йорданова“ гр.Исперих продължи да бъде важно културно-образователно средище за града и региона.

През изминалата година броят на новонабавените заглавия от библиотеката е 1238 и са на стойност 12 237,70 лв.

Новите заглавия са закупени в резултат на спечелен и реализиран проект към Министерство на културата по Програма „Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност” – 2020 г.

Всички новополучени книги са въведени в електронния каталог, а паралелно с това продължи и поддържането на традиционните каталози.

През изминалата година са абонирани 21 заглавия - периодични издания на стойност 1383,16 лв, които ежегодно се обработват.

ПРИОРИТЕТ: СПОРТ

Масовият спорт, спортът в училище и детско-юношеският спорт в общината са необходими и задължителни компоненти в управленската ни програма.

През 2020 година в началото на пандемията бяха отменени всички спортни събития.

Впоследствие, след разхлабването на мерките, през летните месеци спортните клубове възобновиха своята дейност, спазвайки всички въведени противоепидемични мерки.

Средствата, които бяха предоставени от Община Исперих на регистрираните спортни клубове са в размер на 21 500 лв.

На територията на община Исперих през 2020 г. развиваха дейност следните клубове:

№	Наименование на клуба	Вид спорт
1.	СНЦ "Футболен клуб Левски - Подайва" с.Подайва	футбол
2.	СНЦ "Училищен спортен клуб Ханове – 2018г. " гр.Исперих	училищен спортен клуб
3.	СНЦ "Спортен клуб по борба Осман Дуралиев" с.Китанчево	борба
4.	СНЦ "Колоклуб Димитровец " гр.Исперих	колоездене
5.	СНЦ "Волейболен клуб Хан Аспарух" гр.Исперих	волейбол
6.	СНЦ "Училищен спортен клуб Васил Априлов" гр.Исперих	училищен спортен клуб
7.	СНЦ "Спортен клуб по тенис на маса" гр.Исперих	тенис на маса

Приоритетна област 6. Управление, партньорства и връзки

През отчетния период продължи успешното сътрудничество между Община Исперих и СНЦ „МИГ – Исперих“. След обявен през м. март първи прием на проекти по мярка 7.4 ИНВЕСТИЦИИ В УСТРОЙВАНЕТО, ПОДОБРЕНИЕТО ИЛИ РАЗШИРЯВАНЕТО НА МЕСТНИ ОСНОВНИ УСЛУГИ ЗА СЕЛСКОТО НАСЕЛЕНИЕ, ВКЛЮЧИТЕЛНО РАЗВЛЕЧЕНИЯ И КУЛТУРА, СВЪРЗАНАТА С ТЯХ ИНФРАСТРУКТУРА към МИГ Исперих бяха подготвени и внесени 3 проектни предложения за няколко инфраструктурни обекта:

1. **Подобряване на културната инфраструктура в населените места на община Исперих** (М.Поровец, Беленци, Лудогорци, Г.Поровец и Лъвино) на обща стойност 200 009,19 лв. без ДДС
2. **„Изграждане и възстановяване на зони за обществен отдых в гр.Исперих“.** По проекта ще се оформят 4-ри зони за отдых:
 - В УПИ I, кв. 150 (площ между ул. „Хр.Ботев“ и ул.„Лудогорие“) ще се изгради кът за игри и отдых за деца от 0 до 12 г., както и удобна алейна мрежа
 - В УПИ I, кв.105 и кв.104 – детски кът с подходящи съоръжения, градинско обзавеждане и засаждане на различни видове растителност.
 - В УПИ I, кв.112 (т. нар. градинка до десетката) ще се изгради кът за фитнес на открито с девет съоръжения, ще се благоустрои района с градинско обзавеждане и енергоспестяваща осветителна инсталация.
 - В УПИ I, кв.44 (района зад р-нт Трамонто) ще се обособи кът за фитнес на открито с 6 вида съоръжения и градинско обзавеждане.
3. **„Изграждане и възстановяване на зона за спорт в УПИ IV, кв.138 (ГРАДСКИ СТАДИОН) на обща стойност 327 604,83 лв. без ДДС.** По проекта ще се изгради мултифункционална площадка и ще се обнови лекоатлетическата писта.

За втория прием по мярката в края на 2020 г. бяха подготвени нови 3 проктни предложения:

1.,„Изграждане и възстановяване на зони за отдых в населените места на община Исперих – с.Свещари, с.Тодорово, с.Йонково, с.Г.Поровец, с.Лудогорци, с.Подайва, с. Вазово и с.Беленци.“ Ще бъдат изградени зони за отдых с кътове за игри за деца от 0 до 12 г. или кътове за фитнес на открито, според заявените предпочитания на местното население.

2.,„Преустройство и реновиране на покрит пазар и административната сграда към него в УПИ I, кв.193 в гр. Исперих; Предвижда се изцяло нов облик. По всички фасади ще се разположат нови пана от еталбонд, които ще играят ролята на жалузи. Ще се обособят 3 подхода – 2 от източната страна и 1 от западната. Административната сграда ще бъде цялостно топлоизолирана, ще се направи ремонт на съществуващите тоалетни, ще се обособи и тоалетна за инвалиди.

3. Подобряване на културната инфраструктура в населените места на община Исперих (читалища в с. Вазово и с. Делчево)

През 2020 г. започна ползотворно партньорство и с бизнеса в града в лицето на „АГРОТАЙМ“ ЕООД с управител Иван Иванов. По тяхна инициатива и с техни средства беше разработен проект и започна изграждането на обществена тоалетна в гр. Исперих – УПИ VII, кв.73 по плана на гр.Исперих, на ул. „Хан Аспарух“ (открит пазар). Община Исперих се включи в дейностите със собствени средства на стойност 10 000 лв. за труд и механизация за изграждане на обект „Обществена тоалетна“.

По инициатива на двама общински съветници Дамян Милев и Юнуз Ахмед беше организирана кампания за почистване на паметника на Хан Аспарух.

ДЕЙСТВИЯ, ПРЕДПРИЕТИ С ЦЕЛ ОСИГУРЯВАНЕ НА ЕФЕКТИВНОСТ И ЕФИКАСНОСТ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОПР

III. Мерки за наблюдение и създадени механизми за събиране, обработване и анализ на данни

Системата за наблюдение и оценка е предпоставка за успешната реализация на общинския план за развитие. Чрез нея ОПР може да се адаптира към променящите се условия, които влияят на общинското развитие. Системата обхваща отделните звена, извършваните от тях функции и последователността им във времето.

Целта на системата за наблюдение и оценка на ОПР е да се определи степента на реализация на поставените пред плана стратегически цели и произтичащите от тях приоритетни области за развитие и мерки към тях. Посредством това се следи до колко общинският план съответства на моментните условия – икономически, социални, политически, технологични и др. – и дали е необходима неговата актуализация.

Основните задачи пред системата са да предложи адекватно дефинирани дейности, тяхното информационно обезпечаване, както и взаимодействието между всички участващи структури. Част от системата за наблюдение е и публичното представяне на резултатите от мониторинга.

Основните участници в системата за наблюдение и оценка са Общинския съвет на община Исперих, Кмета на общината, специализираните дирекции и отдели в местната администрацията, разнообразните институции, осигуряващи информация, всички заинтересовани страни, професионалните общности и участващите експертни екипи.

Обвързването на изброените звена в единна система за взаимодействие позволява всеобхватно наблюдение на ОПР и точна оценка на неговите прогрес и ограничаващи фактори. Инструментът за обобщаване постигнатите резултати от ОПР са годишните доклади, които се представят регулярно от кмета на общината. В този смисъл системата за наблюдение и оценка на ОПР на община Исперих предвижда разработването на шест доклада.

IV. Преглед на проблемите, възникнали в процеса на прилагане на общинския план за развитие през 2020 г., както и мерки за преодоляване на тези проблеми

Планът обхваща изключително разнородни дейности. Някои от тях излизат извън пряката компетентност на Общината в управленски или финансов план и тяхното изпълнение не е във възможностите единствено на Община Исперих.

За изпълнението на някои от заложените мерки е трудно набирането на необходимата информация, както и определяне размера на вложените средства, тъй като същите се изпълняват от различни институции и средствата са от различни източници на финансиране.

Актуалната статистическа информация за 2020 г., необходима за изготвяне на социално-икономическия анализ към Годишния доклад обикновено не е налична в периода на изготвянето му.

Повечето общински експерти подават навреме и в синтезиран вид необходимата информация по заложените индикатори, съобразно ресора, за който отговарят. В този смисъл при подготовката на настоящия доклад е използвана информация от годишните отчети за 2020 г. на различните отдели и ресори на общината. Необходимо е при разработването на Плана за интегрирано развитие на общината за периода 2021-2027 да се разработи по-ефективна система за наблюдение за набиране на информация и от частния сектор, НПО и др.

V. Мерки за осигуряване на информация и публичност на действията по изпълнение на ОПР

Съгласно Закона за регионално развитие и Правилника за неговото прилагане, кметът на общината и общинският съвет осигуряват информация и публичност на Общинския план за развитие в съответствие със своите компетенции.

Главната цел на действията за прилагане на принципа за информация и публичност и на принципа за партньорство е да се осигури прозрачност и да се информират заинтересованите страни и участниците в процеса на формирането и прилагането на местната политика за устойчиво развитие, относно очакваните резултати и ползите за местната общност като цяло, както и да се мотивират заинтересованите страни за активно участие в процеса на реализация.

Мерките за популяризиране политиката на социално-икономическо, в частност регионално развитие на общината, и по-широката публичност на изпълняваните политики /програми, стратегии, проекти и дейности/ с обществено значим интерес ще се осигурят чрез:

- повишаване на публичността по отношение отчетността на изпълнение на ОПР чрез публикуване на годишните доклади от изпълнението на ОПР, актуализациите му,

междинна и последваща оценка; доклади за изпълнението на отделните стратегически документи и извършени техни оценки;

- периодично актуализиране на информацията на сайта на общината като основен източник за информация за развитието на общината и дейностите на общинската администрация, свързани с изпълнение и отчитане на стратегическите политики, както и документите, свързани с това изпълнение.

- Публикуване на сайта на общината на регистри с изпълнени проекти, проекти в процес на изпълнение, планирани проекти;

- Ефективен канал за информация са и презентационните материали и брошури, които се залагат като средство за информация и публичност по проектите, които ще се изпълняват и са включени в плана за реализация.

VI. Мерки за постигане на необходимото съответствие на ОПР със секторните политики, планове и програми на територията на общината

За постигане съответствие на ОПР със секторните политики, планове и програми на територията на общината, мерките, които се предприемат са:

- провеждане на коригиращи действия на базата на предложения от заинтересованите страни;
- разглеждане на предложения от заинтересованите страни в постоянните комисии на Общинския съвет и внасяне на предложения за решения от ОбС;
- актуализиране на приетите от Общинския съвет – Исперих – наредби, стратегии, концепции, програми, планове и др. в съответствие с целите и мерките, предвидени в ОПР.

Необходимо е да се направи преглед и се изготвят и/или актуализират документите /стратегииите, програми, планове, наредби, правила/, които са свързани с прилагането, изпълнението и отчитането на отделните секторни политики, които са в правомощията на органите на местно самоуправление.

Необходимо е и по отношение на секторните политики да се прилага механизъм на мониторинг, контрол и отчитане на резултатите от изпълнението им, като тези резултати намират отражение и при годишното отчитане на изпълнението на ПИРО за периода 2021-2027 г.

VII. Мерки за прилагане принципа на партньорство

Партньорският модел на управление е необходим за бъдещото развитие на община Исперих. Благодарение на неговото приложение Общината ще може да реализира процеса съвместно, комуникирано с партньорите, при вземането на решения и координирането на техните изпълнения. В процеса на управление на политиките за регионално развитие са въввлечени разнородни по своите интереси и функции заинтересовани страни - институции, организации, административни звена, общности (групи) от различни юридически и физически лица, които имат конкретен интерес във връзка с реализацията на публична политика/план и са нейни поддръжници или противници. С помощта на партньорството може да се осъществи целенасочено взаимодействие между тях, което ще гарантира успешното развитие на дейността.

Работата в партньорство не означава само информиране или консултиране. Преди всичко означава съвместно вземане на решения и съвместни действия за изпълнение на тези решения. Решения, които първоначално са общоприети от мнозинството партньори, имат висока обществена подкрепа в процеса на реализацията

В допълнение, за прилагане на принципа на партньорство е препоръчително засилване на сътрудничеството с местни сдружения с цел увеличаване на гражданското участие в процеса по реализация на ОПР и останалите стратегически документи и включване на всички заинтересовани страни чрез организиране на обществени обсъждания, кръгли маси, форуми и други подходящи форми на участие. В този смисъл положителна практика е отличното

партньорство и сътрудничество на общината с Местната инициативна група, съвместно с която бяха планирани приоритетните проекти за програмен период 2014-2020 г, които ще се реализират на територията на община Исперих.

VIII. Заключение и предложения за подобряване на резултатите от наблюдението

В Община Исперих е създадена сравнително добра организация за прилагане и изпълнение на Общинския план за развитие 2014-2020 г. от гледна точка на съпоставимост между планирани и реализирани проекти и действия, вътрешен мониторинг и контрол. През последните години Общината натрупа сериозен опит в подготовката на проекти и административен капацитет за тяхното управление и отчитане. Изборът на приоритетни за територията проекти и дейности се прави след съгласуване със заинтересованите страни.

През 2020 г. са реализирани немалко дейности за подобряване условията и качеството на живот на населението на общината и естетизация на градската среда, въпреки ограничените финансови ресурси, забавянето в сключването на договори по ПРСР и създалата се сложна обстановка, покрай пандемията от КОВИД -19. Община Исперих продължи успешно реализацията на одобрените проекти и успя да реши в голяма степен един от ключовите проблеми на гр.Исперих от последните години – ремонт и рехабилитация на основни пътни артерии в града.

Реализираха се и много проекти в социалната сфера, насочени към предоставяне на услуги на най-уязвимите групи от населението на общината.

Необходимо е да продължат усилията за по-конкретно адресиране на социално-икономическите проблеми като се насърчи взаимодействието и координацията между всички заинтересовани страни при изпълнението на приоритетите на бъдещия План за интегрирано развитие на община Исперих.

Необходимо е също така:

- Осъществяване на дейности и мерки за обществено консултиране и информиране относно политики, провеждани от общинската администрация
- по-ефективно прилагане на новите правила и методика за мониторинг, контрол и последваща оценка при изпълнението на конкретни политики от общ.администрация;
- Повишаване информираността на младите хора за перспективите в развитието на общината, региона, фирмата и включването им по-активно в планирането на дейности и политики, с което да се ограничи неопределеността на техните очаквания за промените в заетостта и безработицата, с цел намаляване на миграцията;
- Осигуряване на благоприятен икономически микроклимат, привлекателност за външни инвестиции и стимулирането на местно предприемачество, укрепване и създаване на нови малки и средни предприятия
- Активно сътрудничество между представителите на публичните институции и бизнеса, изграждане на мрежи, местни и регионални обединения, междуобщински, секторни, трансгранични, международни и др.;
- Предприемане на последователни и взаимосвързани инициативи за по-активното икономическо взаимодействие с останалите общини от региона за разработване на интегрирани териториални концепции;
- Привличане вниманието на различни инвеститори за разкриване на нови работни места, както и запазването на съществуващите;
- Активна маркетингова и рекламна кампания за популяризиране на местните дадености и привличане вниманието на потенциалните посетители на общината;

- Активна политика за опазване и съхраняване на природното богатство, като се активизират превантивните дейности, водещи до съхранение на екологията и биологичното разнообразие;
- Широко използване на алтернативните енергийни източници;
- Подобряване на информационната осигуреност на всички институции и участници в пазара на труда относно реалното състояние и тенденциите в развитието на местната икономика и на пазара на труда в частност.

Изготвил:

Галина Иванова

Началник-отдел „Проекти“